

311066

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 19-వ తేది శుక్రవారము

శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన బహుళ అష్టమి ౯.

No. 220

సంచిక ౨౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంపభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ట బాపును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
జగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే శుభము వట్టుటవలన శరీర
మంజులీ దుష్పదార్థములను తొలగించి డిహమున
కాశోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంజుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటి తీరున రాజావు 'క్రోధన' సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపజేయుచున్నామి. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీ యార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపఁ బడును. తాము పూర్వమువలెనే దయతో సమాలయములగు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్యమమునకుఁ దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాడినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకుఁ జేరినగాని విషయవిభాగమును గావింప ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపువ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసెంబరు నెల 31-వ తేదిలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంవత్సరాది సంచికకు' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును సంపూర్ణ వివరణములతో నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింపఁ గోరువారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణవివరములను నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే పంపవలెను. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రపత్రికాధిపతి.

Madras-Races 1924-25.

చెన్నపురి గుఱపు పందెములు 1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును
1924 సం॥రం డిసెంబరు నెల 20, 24, 27.
1925 సం॥రం జనవరి నెల 1, 8, 10, 13, 17, 24, 31.
1925 సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

ఎల్లెక్ట్రిక్ టోటాలి జేటరు బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకల్పము:—

మొదటితరగతి: పురుషులకు రు 5. స్త్రీలు రు 3.
రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0.6-0.

బీచ్, నార్కు, ఎగ్మోరు మొదలగు స్టేషనుల నుండి స్పెషలుబుట్లు పోవురు.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు మా పెన్సన్తోనులను చూడకోరెదము.

వెల్లింగ్టన్ సీనిమా,

మోంట్ రోడ్డు, మద్రాసు.

4 దినములవరకు మాత్రమే

18.12.24 తేది శనివారమునుండి 16.12.24 తేది మంగ

ళవారమువరకు శని ఆదివారములందు వడ్డ్యాహ్నము 8 గం 15 ని

మాటిగీ గలదు.

బ్లిస్- యూనివర్సిటీ డ్రామా

హూట్ గిబ్బన్ సాహస, అద్భుతకృత్యములు చూడదగినవి.

తెదరు పుష్పరసలు, లాస్టు రౌండు, కామిక్ మాఫబును.

నుందరమైన నితరము! బహుమాన పతకములు, డాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

పీటిని కోరిన ప్రతి యొక్కరు తప్పక మా ప్రదర్శన కాలకు రా ప్రార్థితులు. సీమ పెండికి, సవరముబంగారుకు పూచి నిచ్చెదము. తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొనెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1 కి రు. 1-0-0 మా వద్ద ఇవి అనేక సాగనైన మోస్తరులలో సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి అర్జరిచ్చిన మీరు కోరు కాలములోగా తయారు చేసి యిచ్చెదము. తరుగు సహా మజారి 1/2 సవరము 1/2 సలి రు 4, 1 సలి రు 5, 2 సలి రు 6. ఒక అక్షరమును కోరిన ప్రతివంశు చేయుటకు మజారి రు 0-1-0 వివరములను వ్రాసివను లేక శీరులో వచ్చినను తెలుపబడును. (6)

ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి, గురుసామి కెట్టి కంపెనీ, 25, చైనాబాదు రోడ్డు, మద్రాసు.

సభ్యులలో నొకరు తీర్మానము నాక్షేపించుచు ఇట్టి
అక్రమవిధులు ఉద్భవము బయలుదేరినప్పటినుండి సాగిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1924 వ సం దినాబరునెల 19 వ తేది

శుక్రవారము

మహాత్మని
నాయకత్వము

జైల్లాం కాంగ్రెసు సభా తీర్మానము లేదా పము దాల్చినను, గాంధీమహాత్మని నాయకత్వము క్రింద రాజోవు సంవత్సరము తయై కృషినిలిపెడి భాగ్యము భారతీయులకు లభించును. ఇంతవరకును, మహాత్మనే నాయకునిగా పరిగణించుచున్నను, యీమారు ప్రపంచమునకు బహిరంగముగా చాటుటకు కాంగ్రెసుసభ కవకాశము గలిగినది. జాతీయసంయోగప్రయత్నములు సఫలమగుటకు వాయిదా యింకను ముందున్నను, మితవాదు లీ విషయమై తమ సద్భావమును కార్యరూపమున వెల్లడిచేసిన బాగుండెడిది. మితవాద సమావేశమునుగూడ జెల్లాంనందే జరుపుట భావ్యముగ నుండెడిది. కాని, మితవాదనాయకులన్యభావల చిరి. తమ ప్రతిష్ఠ కెట్టి భంగము వాటిల్లునోయని వీరికింకను భయముగలదు. ప్రజలలో గాని అధికారులలో గాని, మితవాదుల ప్రతిష్ఠ యంత రించెనని పీరింకను కనుగొనరయిరి. గా. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు హిందూపత్రికాను బంధములో వ్రాసిన దీర్ఘ వ్యాసమునందు, సంయోగ సాఫల్యమువిషయమై అత్యంతానుమానమును గనుబడిచిరి. ఏప్రిలుమాసము నాటికియినను వీరియనుమానములు దొలగునని దలచెదము. బ్రాహ్మణేతరులును, హూంరూలు పక్షమువారును తమతమ సమావేశములను జెల్లాం లో జరుపుటకును, కాంగ్రెసు సభకు హాజరగుటకును సమ్మతించినందులకు, వారి సంతయు అభినందించెదము. బొంబాయి మితవాది మహామ్మదీయ సమావేశమువారు గూడ సభ జరిగెడి తేదెలను మార్చుకొను మాచనలు గనుపించుచున్నవి.

జెల్లాంనందు భారతమాతృ సందర్శనము గలుగు ననుటకు సందియము లేదు. స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు ప్రోద్బలమొసగెడి కిద్దరు నిర్మాణము బలపడునని భావించెదము. నూలుచందా సూత్రమువై భావ్యభివృద్ధి ఆధారపడియుండును. రాటము స్వరాజ్యమునిచ్చునని సత్యము ఇప్పుడు గనుపించి సంతస్వముగ నిద్రవర్తకెన్నడును గనుపించలేదు. రాటము అధికమోక్షము నొసగుటయగాక, ఆత్మ విశ్వాసమును ఆత్మశక్తిని పెంపొందించు ననుటకు సంయములేదు. మిగిలిన బహిష్కారములున్నను లేకున్నను, కిద్దరు నిర్మాణముకొరకు రాజోవుసంవత్సరవంతయు దేశము తడేకడిక్షితో వాటుబడుచో స్వరాజ్యము సుసావితమగు ననుటకు సందియము లేదు. ఇంగ్లండులో నే పక్షమధికారము దున్నను, ప్రజల యభిప్రాయము నిరోధింపనేరవు. ఇయ్యది

కనీస సామాన్యాంశము. వివిధపక్షములు వేర్వేరు కార్యక్రమముల నవలంబించిన నవలంబితురుగాక. వానియందు నమ్మక మున్నవారిలో పోరాడుట కన్న, వారికి స్వేచ్ఛావకాశ మొసగుటయే మేలు. పోరాటములవలన, ఎల్లరకును ముఖ్యమగు నిర్మాణ కార్యక్రమముగూడ మూలబట్టినది. ఏ పక్షమును తనధర్మమును సాధింపజాలకబోయెను. ఇట్టిదుస్థితిని గాంచియే, గాంధీమహాత్ముడు తన కర్తవ్యతప్రియమును, మహత్సంచలన కారణము నగు అనహాయ కార్యక్రమమును సయితము విరమించుట కంగీకరించెను.

మహాత్మనిత్యాగము నిరూపమానము. అనహాయోద్య మారంభమునందు మహాత్ము డెట్టి కార్య నిపుణతజూపెనో, నేడును అట్టి నిపుణతనే జూపుచున్నాడు. అందుచే అధైర్యకారణ మగువడదు. అవిశ్వాసమునకు తావులేదు. బెసెంటుగారు చెలిపినటుల, స్వాతంత్ర్య సంరంభమునందు, అపజయ మనునది గనుపించదు. స్వాతంత్ర్య సంపాదనకై ఏనాడు ప్రయత్న మారంభమయ్యెనో, ఆనాడే జయభేరి మ్రోగినది. ఈప్రయత్నములను భారతీయు లేనాడు విరమించి, జనత్వముదాల్చెదరో, ఆనాడు అపజయమువాటిల్లును. అంతవరకును అపజయము గలుగజాలదు. ఫలితములబట్టి జయాపజయములను గడించుట పాడీగాదు. స్వాతంత్ర్య సంపాదన ప్రయత్నములలో ప్రాణముల నర్పించిన వారినామములు చరిత్రయందు శాశ్వతముగ నిలిచి యున్నవి. ఇట్టివారు అపజయము గాంచినని చెప్పవీలగునా? స్వధర్మము నాచరించుటయే మానవుని ధర్మము. ఫలము దైవాధీనము. ఇట్టి మనోద్వేష హిందూదేశమునకు నిన్ననే జనించినది గాదు. సనాతన సాంప్రదాయముల కిది అనుగుణ్యముగ నున్నది. మహాత్ముని నాయకత్వమును దీనిని బలపరచుచున్నది. తాత్కాలిక లాభాపేక్షలు వెక్కిరించిన వెక్కిరింతురుగాక. మహాత్ముని నెజ్జీవాని క్రింద పరిగణించిన పరిగణింతురు గాక. ప్రపంచ చారిత్రయందు, శ్రీకృష్ణుడు, బుద్ధుడు, జీససు, మున్నగు మహామహ్నులు సమకాలికులచే నిరసించబడిరి.

మహాత్మునిస్థితి ఇంతకన్నను మెరుగుగ నున్నది. మహాత్ముని యుపదేశముల నామోదింపని వారు సయితము, అతని యుత్కృష్టఫలమునుకొని యాడుచున్నారు. అందుచే మహాత్ముడుపదేశించిన మార్గములను పలువురు పరిపరివిధముల భావించుట వింతగాదు. కాని, హిందూదేశ మీ సమయమున మహాత్మునిచే నడిపింపబడుటచే, ప్రపంచదృష్టియందత్యున్నత స్థానము నలంకరించెననుటకు సందియములేదు. మహాత్ముని సందేశమును నాగరిక దేశములందు కను శ్రద్ధతో పరిక్షించుచున్నటుల శ్రీనివాసశాస్త్రిగారే చెలిపిరి. బాలో ఉపన్యాసముల సందర్భమున బంపబడిన డాక్టరు ఛాలెసు గిల్క్విగారను అమెరికా పండితుడు బొంబాయి జాతీయపాఠశాలా విద్యార్థుల యెదుట సుపన్యసించుచు, తాను హిందూదేశమునకు మూడు చిత్రములను తిలకించుటకు వచ్చినని నుడివెను. ఒకటి తాజ్ మహల్, రెండవది హిమవత్పర్వతము. మూడవచిత్రము గాంధీమహాత్ముడు. ఈమూటిలో

మొదటిది మానవబుద్ధి కౌశల్యమును చాటును. రెండవది ప్రకృతియొక్క గభీరతను చాటును. హిమవత్పర్వతమునం దున్నత శిఖరమగు ఎవరెస్టు పర్వతము నెక్కుటకు పాశ్చాత్యులు జేయుచున్న ప్రయత్నముల గాంచి న, హిందూదేశమువంక కాకర్షింపగల శక్తి ఏదియో రూపమున నుండనే యుండునని భావించగలను. డాక్టరు గిల్క్విగారికి రెంటికన్నను, గాంధీమహాత్ముని తిలకించుటయే ముఖ్యమని గనుపించెను. మహాత్ముడు ప్రపంచమున కుపదేశింపవలసిన దెంతయో గలదని యీ అమెరికను పండితుడు చెలిపెను.

డాక్టరు గిల్క్విగారికి విద్యార్థులు నూలుతో జేసిన మూల నర్పింపగ, దానిని అమెరికాకు భద్రముగ దీసికొనిపోయెదమని వీరు వాగ్దానముజేసిరి. మహాత్మునిపట్లను, నూలుపట్లనుగూడ వీరు అత్యంత గౌరవముజూపిరి. మహాత్మునితో ప్రపంచమున కిట్టి యవసరముండగ, హిందూదేశమున కుండదా? భారతీయ ఆధ్యాత్మికశక్తి మహాత్ముని రూపము దాల్చినది. అందుచే బుద్ధి కౌశల్యము కన్నను, ప్రకృతివైశిష్ట్యములకన్నను, మిన్నయగు యద్భుతశక్తి మహాత్మునిద్వారా ప్రపంచ మందంతటను ప్రసరించుచున్నది. అట్టివారు, రాజోవు సంవత్సరమంతయు స్వయముగ నడిపించునపుడు, ప్రజాశక్తి ఎటుల విజృంభించునో దెలుపనక్కరలేదు. మహాత్ముడేమారు నిర్ణయించెడి కార్యక్రమ మేదియైనను, జాతీయసంయోగముకొరకు అతడెట్టి మార్పుల జేసినను, ఆయ్యది ఏరూపము దాల్చినను, స్వాతంత్ర్యప్రబోధము నెన్నడును అంతరింప జయజాలదు. సత్య అహింసలు దీని కాధారభూతముగ నుండును. గాంధీ కార్యక్రమము దేశమును ప్రేరేపించుచున్నంతవరకును, ఎట్టి నిరాశకును తావుండదు. పరిస్థితులనుసరించి ఎప్పుడు ముందుకుబోవలయునో, ఎప్పుడు మరల బలములను సమకూర్చవలయునో, ఎప్పుడు వెనుదిగ్గవలయునో, మహాత్మునికు బాగుగ చెలియుననుటకు సందియములేదు. అనహాయోద్యమ మూలసూత్రమునకు భంగము వాటిల్లుచున్నపుడు, పరిస్థితిసఖ్యమునకు మారుగ వైషమ్యము ప్రబలుచున్నపుడు, మహాత్ముడు కార్యక్రమమున మార్పుగావించుటయందు వింత ఎదియు లేదు.

ఇతరు లెటులభావించినను, బార్లోలీలో తా నవలంబించిన పద్ధతి న్యాయమునదయే యని, మహాత్ము డింకను భావించుచున్నాడు. శుష్కరాజకీయదృష్టితో జూచిన, లోపములనేకములు గనుపించినను, ధర్మదృష్టిగూడ ప్రసరింపజేసిన మహాత్మునికార్యములు పేతుబద్ధములుగ గనుపించకమానవు. మానవశ్రేయమును, భారతీయశ్రేయమును ఒక్కటియే యని మహాత్ముడు గ్రహించెను. స్వరాజ్య స్వారాజ్యముల కవినాభావసంబంధము గలదని అతడు కనుగొనెను. ప్రాత రాజకీయ పద్ధతులలో పక్షనొందినవారికి, మహాత్ముని కార్యము లెంత వెగటుగ దోచినను, సమగ్ర హైందవాభ్యుదయమును గోరువారికి, అతని నాయకత్వముక్రిందనే దేశము తన అర్హస్థానము బంయునని గనుపించక మానదు. రేపటిదినము మహాత్ముడు బహిష్కార పక్షమువారితో సంప్రకంచును. భోనువారమునాడు

స్వరాజ్యపక్షమువారితో సంప్రదించును. ఉభయ పక్షములవారును, మహాత్ముడు సూచించెడి కార్యక్రమముతో సంతృప్తి చెంది, ఇకమీద కలిసిమెలసి బనిచేయుట కంగీకరించెదరని విశ్వసించెదము. మంగళ బుధవారములందు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగగలదు. ఆసభ చాల ముఖ్యమైన దనుటకు నందియములేదు. దీనియందు రాజకీయపక్ష సంయోగము, హిందూమహమ్మదీయసంయోగము బలపడు మార్గములు నిర్ణయింపబడగలవు. జరుగదగిన చర్చయంతయు, కాంగ్రెసుసభ ప్రారంభమగు లోపలనే జరుగును. ఇందువలన, వాదప్రతివాద కౌశల్య దక్షతను తీలకించుటకు శుభావకాలు లగువారికి కొంచె మాత్రాభంగము కలిగినను, పెద్ద సమావేశములందు విషయ నిర్ణయము చక్కగ జరుగుట కష్టము. గాంధీ బాను ఒడంబడికవలన, వాదోపవాదము లిదివరకే చాలవరకు తేలిపోయినవి. ఇంకను అవకాశ మన్న యెడల, కాంగ్రెసుకు ముందు జరిగెడి సమావేశముల మూలమున, సయ్యది దీరి పోగలదు. కాంగ్రెసునందు గనుపడవలసినది కార్యదీక్ష దప్ప వేరుగాదు. కాంగ్రెసుకు బోవువారికి నూలు వడుకుట కవకాశ మియబడినది. ప్రతివారును నూలు కానుకలను మహాత్మున కర్పించుటకు వీలుగలదు. కద్దరు ప్రదర్శనమును విడిచి ప్రోత్సాహపరచుటకును, నూలు దీయుటలో నేర్పరులగు వారి నైపుణ్యమును తీలకించుటకును వీలుగలదు. కాంగ్రెసు సభతో పాటు జరిగెడి వివిధసభలును, జాతీయ జవితమునందుగల ఏకత్వమును నిరారణజేయగలవు. తాత్కాలిక సాకార్యముకొరకు, రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థికాది విభాగముల గావించుచున్నను, వేర్వేరు గడులక్రింద వీనిని విభాగించుటకు సాధ్యపడదను సత్యము పరిస్థితు ము గాకమానదు. వివిధజాతి శాఖలును అన్యన్యశ్రేయములను, డిల్లీ, కలకత్తా, బొంబాయినగరములందు జరిగిన ఐకమత్య సమావేశములే నిదర్శనములు. మతిమును రాజకీయ విషయములనుండి ఎంత వేరు జేసినను, మతిముతో రాజకీయవిషయములకు గల సంబంధమును త్రొవ్వవేయవలయునని అధునిక రాజకీయ వేత్తలెరి యుద్ధోషించినను, కాంగ్రెసుసభ మత సమన్వయగూడ తప్పక ఆలోచింపవలసినదృష్టమన్నది. బాబూ భగవాన్సాగుగారు జూపిన సంబంధమును జాత్రుగ నిరాకరింప వీలులేదు. మతిములన్నిటిని ఆధారభూతముగ నుండగ జమతమును గాంధీ మహాత్ముడు కనుగొనెను.

కేవల బుద్ధిశలతచే గాక, అనుష్ఠానరూపమున మహాత్ముడు మతధర్మములను చాటుచుండుటచే, ప్రపంచమునకు క్రొత్తఆశ్చర్యము లభించినది. ఏ యుద్ధ్యమమునుండియు యీ మూతాధారమును తొలగింప వీలులేదని స్పష్టమగుచున్నది. కోపాటునందు హిందువులకు గలిగిన నష్టము అపారము. అధికారులు జూపిన నిర్లక్ష్యము తుంతవ్యము గా జాలదు. మరల హిందూమహమ్మదీయ సంయోగ మేర్పడుటకు అధికారులపై నాధారపడుటకు వీలులేదు. ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటనము ఆశ్చర్యకరమిచ్చుటలేదు. ఇట్టిసితిలో మహమ్మదీయులే హిందువుల నాదిరించి, వారి కభయ మొసగి స్వగృహములకు గొంపోయి, అన్నదమ్ములవలె మెలగ

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

18.12.24

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వర	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను
ఇదివరకు	50698-6-8	రావుపంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు
		వసూలుమొత్తము
	ఇదివరకు	24653-9-8
		ఇదివరకు
		24878-9-8

పూజానిధికి సామునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం. 7, తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

వలయునని, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. మతాచరణకు ఫలితములేమి వెల్లివిరియుటయేగద. భిన్నత్వమునం దేకత్వమును కనుగొనుటయే గద. ఇట్టిసితిలో మతమునకును రాజకీయవిషయములకును సంబంధములేదనిసాహసించిచెప్పవీలగునా? ఇటులనే మూర్ఖి పేటయందు జరిగిన దుష్కృత్యమును మహాత్ముడు ఖండించుటకు, మతధర్మమే కారణముగద. దేశభక్తి పేరుతో జరిగెడి నేరములవలన, ప్రపంచమునకు వాటిల్లిన యనర్థములు మిక్కిటములు. పాశ్చాత్యప్రపంచమునం దివి పెచ్చు పెరిగినవి. దేశభక్తి ధర్మబద్ధముగ నుండవలయును. మత సహకారము లేనియెడల, దేశభక్తి హద్దులదాటి మానవప్రేమను నిర్మూలించ గలదు. ఏవిధమున జూచినను, మహాత్మునితో హిందూదేశమునకును, ప్రపంచమునకును మిగుల యవసరముగలదు. అట్టి యుత్సాహవకాశమును విడనాడక, కాంగ్రెసు సభ్యులు త్వరలో గమ్యస్థానము జేరెదగు గాక! మహాత్మునకు విజయము గలుగు గాక!

నేటాలు ఆర్డినెన్సు సంగీకరించుట

భారతీయ జన్మస్వత్యముల కుపద్రవకరముగ నేటాలు ఆర్డినెన్సును రాష్ట్రీయ శాసనసభవారంగీకరించినచారిత్రా దెలియగనే, దక్షిణాఫ్రికా గవర్నరుజనరలుగారు దానినామోదించెదరని తలచి యుంటిమి. తుదకలులనే జరిగెనని, నేటివార్తలుదెలుపుచున్నవి. ఇం దాశ్చర్యమేదియి లేదు. భారతీయుల కిదివరకున్న మ్యునిసిపలుహక్కులు ఖీలించుటయ గాక, ఇకముం దెట్టిహక్కు లియబడవని, పోలకు గారు తెలుపుచున్నారు. కొంతకాల మగునప్పటికి, మ్యునిసిపలుహక్కులుగల భారతీయులుండజాలరు. క్రీమతి సరోజినీదేవిగా రిటీవల దక్షిణాఫ్రికాకు వెడలి, ఆశలను పురిగొల్పియుండిరి. ఈమె ప్రసంగములబట్టి, తెల్ల వారల దృక్పథము మారినటుల దోచెను. కాని, సరోజినీదేవిగారు హిందూదేశము వంకకు మరలగనే, యిట్టి క్రూరచట్టము నిర్మింప బడెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమయమున తగిన చర్యల దీసికొనవలయునని, పోలకుగారు కోరుచున్నారు. కాని, వీరు జేయగల దేమియు లేదని తెలిసిన విషయమే. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారు, వీరిహితము నాలకించెదరని తలంపజాలము. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి విషయమున జోక్యము దీసికొందురని దోచదు. దక్షిణాఫ్రికా శ్వేతజాతులు ప్రత్యేకముగ క్రూరస్వభావులని మాయభిప్రాయముగాదు. హిందూదేశపు నిస్సహాయత

వారికి దెలియును. అందుచేత, భారతీయు లనిన వారికి అలునయినది. భారతీయులు ఇంట స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించినగాని, వెలుపల కారవమును బడయజాలరు. అధినివేశరాజ్య భారతీయసమన్వయసిక్కిరముగలకు, స్వరాజ్యసంపాదనము దప్ప వేరుమార్గము గనుపించదు. తదితర సాధన లిదివరకు పరీక్షింపబడినవి. నిస్సారములని దేలినవి.

లేబరుపక్షము: బెంగాలు ఆర్డినెన్సు

లేబరు పార్లమెంటరీ సంఘమువారు బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ఖండించుచు తీర్మానము గావించినటుల, ప్రత్యేకవార్తయొకటి దెలుపుచున్నది. హైందవ శాసనసభవారి సమ్మతిలేకుండ, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుచు నిట్టి క్రూరశాసనమును నిర్మించుట పాడిగాదని, లేబరు పక్షమువారు దెలుపుచున్నారు. వెంటనే దీనిని ఉపసంహరించుకొనవలయుననియు, అరెస్టున వారిని విచారణజేయుటో లేక వారిని వదలివేయుటయో జరుగవలయుననియు, వీరు కోరుచున్నారు. బెంగాలునిర్బంధములను ఖండించినవారు, అవివేకులగు భారతీయు లొక్కడేగారు. బాధ్యతగల పార్లమెంటుసభ్యులుగూడ యిట్టియభిప్రాయమునే దెల్పుచున్నారు. రిడింగు లిట్లు ప్రభువుగారు ఇంకకేమని సమాధానము జెప్పెదరు? హిందూదేశమునం దన్నిపక్షములవారును, ఇంగ్లండులో గల ప్రజలును వట్టిమూఢులని ఎంచ వీలగునా?

స్వరాజ్యపత్రిక మానేజరు

స్వరాజ్యపత్రికకు మానేజరు వెంకట్రామను గారిని సింహాళపు పోలీసువారు నిర్బంధించిన విషయమై కామన్సు సభలో గూడ ప్రశ్నింపబడినటుల, మాకు జేరిన ప్రత్యేక తిండివార్త సూచించెను. కద్దరును ధరించుటయే యిందుకు కారణమును సంగతి నిజమేనా యని, స్కారుగారు ప్రశ్నించిరి. వెంకట్రామనుగారికి ప్రభుత్వమువారు తుమానణ నిచ్చెదరా యని తెలిసికొనగోరి. కాలనీల కార్యదర్శియగు ఎమెరిగారు, తమ కీవిషయమై సమాచారము దెలియలేదనియు, సింహాళపు గవర్నరుగారి నీ విషయమై నడిగి తెలిసికొందుమనియు, ఒదులుజెప్పిరి. ఎమెరిగారి విచారణఫలిత మే మగునో చూడవలయును.

బొంబాయి వాణిజ్యసంఘము

నూతనఅధ్యక్షుడు
బొంబాయి, డిశంబరు 16:—బొంబాయి వాణిజ్యసంఘముకొత్త అధ్యక్షునిపేరికి వి. ఎ. గ్రంథంగారొక్కరే ఆశ్చర్యకరముగ నిల్చుటచే నీయన నాపదివికే ఎన్నుకొనబడెను.

విదేశవార్తలు

బోలిషివిజం ఉపద్రవము

ఆంగ్లో ప్రెంచి ఒడంబడిక

లండన్, డిశంబరు 17:—జర్మనీలోను, ముస్లాము ప్రపంచమునందును బోలిషివిజం ఉపద్రవము లేకుండ జేయుటకు రోములో బ్రియండుగారితో ఆలోచించి ప్రెంచి ఆంగ్లో ఒడంబడిక నీవిషయమై తేసికొనుట కేర్పాటు జేయవలెనని హెరియట్టుగారికి నూచించలేదని చాంసెల్లెస్ గారు కామన్సుస్థలో కెన్సర్లీ గారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

పెరిషియా రాచకీయములు

లండన్, డిశంబరు 17:—నర్మరీనుండి పెరిషియా ప్రధానామాత్యుడిట్లు తిరిగింపుచున్నాడు. ఆరేబియాను సేనలకు ఫజల్లాఖాన్ ను గవర్నరు జనరలుగ నియమించితిని. ఆరేబియాలో ఐర్లము సురక్షితముగ జరుగుచున్నది. అందును బోనవును. అల్లంతయు అణచబడెను. మెసపొటేనియాలోను పుష్కలత్రయముల బోవుచున్నాను. అధికారకీర్త్యానేను ఈత్రేత్రములకు బోవుటలేదు. కనిక్ ద్వారా పెరిషియాకు తిరిగివచ్చెను. 1,10,000 డోలరులను ఖర్చుపెట్టు విషయమై ఆమెకును నూచించినంగతిని ప్రభుత్వమువారిప్పుకొనిరి. ఈసామ్యము బ్యాంకులోనే దానిమీదవచ్చు వడ్డీతో పెరిషియాను విద్యార్థిని ఆమెరికాకు బంపెదరు.

నల్లమందునభ

లండన్, డిశంబరు 17:—నల్లమందును జైషధము, కాన్త్రుకములను విషయములకే వాడవలెనని అమెరికను సహాను నల్లమందు నత్తెత్తము జేయు లెవ్వము అంగీకరించలేదు. ఈప్రకారమే నీజేషధమును సమర్పించెదరు. జనవరిలో అందజేయబడును. ఇతర ఉపసంఘములగుడ తమపనులను పూర్తిజేసినవి. ప్రతినిధులు వెడలుచున్నారు.

నల్లమందును తగ్గించు ఏర్పాటు

చీనావారి యభిప్రాయము

లండన్, డిశంబరు 17:—నల్లమందు ఉత్పత్తిని అడంచుటకు తమప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచు వారనియు మనాపలీని నెలకొల్పి సమకట్టలేదనియు చీనాప్రతినిధి యాటరుతో తెలియజేసెను.

జర్మన్ మంత్రివర్గపు విషమావస్థ

బర్లన్ అధ్యక్షుడు డాక్టరు ప్రీస్మిట్ గారిని మంత్రివర్గము సేర్పాటు జేయవలెనని గాని సెంట్రులు పక్షమువారు ప్రతిహేతురుగ నుండుటచే ప్రీస్మిట్ గారు నిరాశరించిరి.

లీడ్స్ విశ్వవిద్యాలయపునభ

క్రతినిధులకు స్వాగతము

లండన్, డిశంబరు 17:—లీడ్స్ విశ్వవిద్యాలయోత్సవము వైభవముగ జరిగెను. అన్ని దేశములనుండి అభినందనల సంపిరి. భారతదేశ విశ్వవిద్యాలయమువారు గూడ అభినందనల సంపిరి.

ఇండియా బర్మా దూరప్రాచ్యదేశ విశ్వవిద్యాలయముల తరపున మాట్లాడుచు ఇండియాలో విద్యాభ్యాసము అతి విస్తారముగ విద్య సభ్యునించి పాండిత్యమును గడించవలెనను ఉద్దేశ్యముతోనే ప్రయత్నించెదరనియు ఇదియే ఉపద్రవమనియు అందుచేతనే సాశ్వాస్య విధానములతో సంబంధముండుటచే ఈలోపములు నివారణ యగుననియు లాభకరముగ నుండుననియు రివకొండు డాక్టరు మక్సివెల్ గారు నుడివిరి.

ప్రెంచియును దీర్చుట

క్రొత్తసంవత్సరము ప్రారంభముగును

పారిస్, డిశంబరు 17:—తమ యుగములను తీర్చుటకు గొప్పప్రయత్నములను జేయుచుంటినియు క్రొత్తసంవత్సరము నుండి అమలుజరుగుననియు ప్రెంచిఆర్థికమంత్రి తెలియజేసెను.

సామ్రాజ్యవర్తకవిధానము

డొమినియనులకు సాకర్యములు

ఆహారముమీద పన్నువేయరు

లాయిడ్ జార్జిగారి ఆక్షేపణ

సార్వభౌముని యుపన్యాసమును

అధికసంఖ్యాకులు ఆమోదించుట

లండన్, డిశంబరు 17:—కామన్సుస్థలో సార్వభౌముని యుపన్యాసమును చర్చించుటకు మరల ప్రారంభించిరి. పనిలేనివారికుపాధిని గలుగజేయు విషయమును సార్వభౌముని యుపన్యాసమున నూచించుక పోవుట విచారకరమనియు సుంకములను, ప్రిఫరెన్సును ప్రవేశపెట్టెదరనియు దానివలన పన్నులు పెచ్చి, ధరలు పెరిగి జీవనవ్యయము విస్తరించుననియు పరిశ్రమలకు అడ్డుగల్గుననియు మరింత పనిలేకుండ జేయుననియు వెడ్జిఉడ్ బెక్ గారు లిబరలు సవరణను ప్రవేశపెట్టిరి.

సామ్రాజ్య ఆర్థికసంఘము

యొక్క ఏర్పాటులకు నిబంధనలకు ప్రభుత్వమువారు ప్రాముఖ్యము నిచ్చుచున్నారనియు అధినివేతములనుండి వచ్చు ఆహారపదార్థములను యునైటెడ్ కింగ్డం అంతటను వ్యాపింపజేయుటకు లాభకరమగు పద్ధతులను తయారుజేయుటకు డొమినియనులను ఆహ్వానించితిమనియు ఉత్పత్తి దారులను సహకులను కొనువారికిని లాభకరముగ నుండునటుల జేయుచున్నారమనియు విదేశములనుండి వచ్చు సరుకులకు బదులు అధినివేతపు సరుకులనే ఉపయోగించునటుల జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారమనియు ఇదివరలో పన్నులను తగ్గించువిషయమై సామ్రాజ్య ఆర్థికసభలో జేసిన తీర్మానముల నన్నిటిని మరల సభవారికి తెలియజేసెదమనియు ఆహారముపై పన్ను విధించునటుల ప్రిఫరెన్సును ప్రవేశపెట్టెదరనియు క్రొత్తసెంటులో ఇచ్చిన యుపన్యాసము ననుసరించెదరనియు డొమినియనులతో వర్తకమును పెంపొంది జేయుటకు ప్రయత్నించెదరనియు ఈ పనిక్రింద సంవత్సరమునకు 10,00,000 పౌనులను ఏర్పాటుజేసెదరనియు బాల్బిన్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

వర్తకాభివృద్ధి

ఆర్థికసంఘమున బ్రిటిషు డొమినియను నిపుణులు నియమించబడెదరు. సామ్రాజ్య వర్తకమును పైసజేప్పినవిషయముల ననుసరించి పూర్తిగా క్రొత్తపద్ధతులచే పెంపొంది జేసెదము. ఇది డొమినియనులకు చాలలాభకరముగ నుండుననియు వెనుక ఆర్థికసంఘమువారు నూచించిన ఏ రెండుమాడు పన్నులతో విధించినదానికంటె ఇదియే ఎక్కువ లాభకరముగ నుండుననియు మొదట మాంసము, పండ్లమీద పన్నులను తొలగించెదరనియు ఆహారముమీద పన్నును విధించకుండగనే వర్తకము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును, మన ప్రజలకును లాభముగ నుండునటుల ఒకవిధానము నాలోచించెదమనియు నుడివిరి. సామ్రాజ్య ఆశయములను గాపాడివండుటకు థామస్ గారిని కొనియాడిరి. పరిశ్రమ సంరక్షకచట్టము వేసవిలో ప్రవేశపెట్టబడుననిరి. న్యాయమగు విషయములకే వర్తింపజేసెదరు. ఈచట్టము ననుసరించి విధించబడు పన్ను సాధారణముగ నుండును. కొందరు విధించి కొందరికి లేకుండజేయరనిరి. ఈపన్నులమీద ప్రత్యేకసాకర్యము (ప్రిఫరెన్సు) డొమినియనులకు జూపబడుననిరి. ఒక్కదేశమే అన్యాయముగ పోటీసల్పినను అన్ని దేశములపై సాధారణముగ పన్నులు విధించబడునని లాయిడ్ జార్జిగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

డొమినియనులకు ప్రతివిధ 10,00,000 పౌనుల నిచ్చి సామ్రాజ్యమునంతను ఒకటిగ నుంచెదరని స్పష్టమగు గారనిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారి ఆక్షేపణ

ఆహారముమీద డొమినియనులకును, అధినివేతములకును పన్నులను వేయరని లాయిడ్ జార్జిగారు బాల్బిన్సుగారి క్రిఫరెన్సు తీర్మానమును అర్థముజేసిరి. ప్రస్తుతముందున్న ప్రిఫరెన్సు ప్రస్తుతముందున్న పన్నులకే వర్తింపవలెననియు క్రొత్తనాటికి వర్తింపవలెననియు పరిశ్రమ సంరక్షకచట్టమును ప్రవేశపెట్టెదమని బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుడు జెప్పట బాగులేదనియు అయ్యది న్యాయమైనమార్గము గాదనియు ఆక్షేపించిరి.

సామ్రాజ్యవస్తువులనే యుపయోగించుట

ఆహారముమీద వేయకుండ సామ్రాజ్యవస్తువులమీద జేయుఖర్చు 1907 లో సామ్రాజ్యఆర్థికసభవారు నూచించినటులే యుండుననియు వ్యవసాయదారులకు అన్యాయము జరుగకుండ నుండుజేయుట చాల న్యాయమనియు చర్చిలుగా రనిరి.

లిబరలుసవరణ ఓడిపోయెను. 389 ప్రతిహేతురుగను, 151 అనుకూలురుగను యుండిరి. సార్వభౌముని యుపన్యాసము ఆంగీరించబడెను.

భారతదేశము

విల్లింగ్డన్ ప్రభుని సూచనలు

తక్షణము ఎక్కువ అధికారము నీయవలెను

లండన్, డిశంబరు 14:—ఇండియా కార్యాలయమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికిని అధికారమును విస్తారముగా నీయవలెననియు ప్రస్తుతము కేంద్రప్రభుత్వమున మాట్టలను గలుగజేయ నవసరము లేదనియు రాష్ట్రీయందు తక్షణము ఎక్కువ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నీయవలెననియు విల్లింగ్డన్ ప్రభువు చేసిన సూచనలను అబ్బర్వయ పత్రిక హర్షించుచున్నది. ఈకొత్త పరిస్థితులందు బాధ్యతను నిర్ణయించుకుండగను, ఉన్నసంస్కరణములను తగ్గించుకుండగను భారతసంస్కరణములు చక్కగ కష్టము లేకుండ పనిజేయుటకు విల్లింగ్డన్ ప్రభుని సలహాకంటె మంచిది ఇంకొకటి లేదనుచున్నది.

కేటాలు ము నిసివలు శాసనములు

గవర్నరు జనరలు ఆమోదించుట

దర్బన్, డిశంబరు 17:—సభాయుతులైన గవర్నరు జనరలు

కేటాలుమునిసివలు శాసనములను అంగీకరించెను. ప్రస్తుతము లెక్కలోనున్న భారతీయులను తొలగించు. ఇక క్రొత్తగా భారతీయులను చేర్చరు. దీనివలన ఇంకొక సంతతికి భారతీయులే గనుపించరు. వారి కెట్టియధికార ముండును.

ఇండియాలో యూరపియనులను ముట్టడించుట

16 గురు మాతులగుట - 25 గురు ముట్టడించబడుట

లండన్, డిశంబరు 17:—కామన్సుస్థలో తనకు తెలిసినంతవరకు ఇండియాలో 16 గురు యూరపియనులు జంపబడిరనియు, 25 గురిని ముట్టడించినయు ఈలెక్కలు 1923 సంవత్సరమునుండి జేరినవనియు ఇందులో వాయవ్యసరిహద్దులలో చనిపోయినవారిసంఖ్య గలదనిరి రైల్వలో ముట్టడించబడినవారి సంఖ్యగూడ జేరినది. దోమకొనుటకు రైల్వలో ముట్టడించిరి. కొన్ని రాజకీయనేరములకు సంబంధించినవి. మరికొన్ని సైనికులకు సంబంధించినవి. మరికొన్ని జేయూకు వాటికేళ్ళకులకు సంబంధించిన వనిరి.

సింగపూరు నౌకాశయము

ప్రభుత్వోద్దేశ్యము

సామర్థ్యము-మితవ్యయము

లీడ్స్, డిశంబరు 17:—సింగపూరు నౌకాశయమును మరల ఎత్తుకొనుటలో వ్యగ్రభావ మెద్దియు లేదనియు దీనిని సంరక్షణార్థమే జేయుచున్నారమని అమెరికా జపాను రాచకీను వేత్తలు గ్రహించ గల్గుదురనియు దీనివలన తక్కువ వ్యయము, సామర్థ్యము లభించు ననియు బ్రిటిషుగారు తెలియజేసిరి.

దూరదేశమునుండి మరమ్మతుకొరకు వచ్చుటచే నౌకలు చెడిపోవును గాన దగ్గరలో ఒకస్థానమున్న బలముగ నుండుననిరి. దీనిలో ఒకరిపై కల్లిగట్టుచున్నారమని తలంచుటకు ఏమియు లేదు. అట్లు ఎన్నటికిని తలంచరాదు. మరమ్మతు నిమిత్తము ఎచ్చటనుండియో ఇంగ్లండుకు బంపుట కగు ఖర్చుకంటె దగ్గరలోనున్న తక్కువ ఖర్చుగను. ఈద్వందేశమునందు తక్కువ ఖర్చుతో సామర్థ్యముగ నౌకాశయము ఏర్పరుచు యుద్దేశ్యము తప్ప ఇంకొకటి లేదనిరి.

బంగారు గని

దేశీయకార్మికులు మడయుట

ర్యాండుపోటీను బంగారు గనులలో పనిశేయు 80 దేశీయకార్మికులు ఒక శ్రేణిగాను చనిపోయిరి. గనిలోనికి దిగుచున్న కెట్టిగడియ బారిపోవుటచే ఆఘాతములొకటి నీళ్లలో బడిరి. తీరిన పైకిదియుచున్నారు.

పోవు - రషియా

రోము, డిశంబరు 18:— రషియాపట్ల తమ వైఖరిని గూర్చి ప్రస్తావించుచు అధికారములో నున్నవారును కాంతిని కాంక్షించువారును, సుటుంబములను గాపాడువారును మానవుని గౌరవమును నిలబెట్టగోరువారును కమ్యూనిజం సోషలిజంవలన గలుగు ఉపద్రవములను తొలగించుటకు ప్రయత్నించవలెననియు కాని దీనివలన మనము కార్మికులయొక్కయు మరితర వీదజనుల యొక్కయు పరిస్థితులను బాగుజేసి వారికి సౌకర్యము నొస గూర్చుటకు మరవరాదనియు అందరును ఈవిషయమై ప్రజలందరకును ప్రజోదముగలిగి న్యాయమార్గమున దాక్షిణ్యభావముతో ప్రపంచమునకు ఆలోకకల్పానుకు తోడ్పడుటకు ఆర్థిక చలనననియు పోవుగా కట్టు తెలియజేసిరి.

శాంతిసమస్య

హెరియట్సుగారి విధానమునే జర్మనీపట్ల ఆవలంబించెదము

ర్యాడీకలు సోషలిస్టు సంఘమువారు

హ్యారిస్, డిశంబరు 18:—ర్యాడీకలు సోషలిస్టు పక్షమువారు సమావేశమై శాంతి స్థాపనార్థము బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారే పరాకలతో ఆలోచించెదరు గాక యనియు, ఆంగ్లో ఈజిప్టుతగవులో ప్రాంసు షోక్యము గలుగజేసికొనలేదనియు కాని నవమాన్యుడియ ప్రపంచమునకు సంబంధించిన దానియందు తమ కిష్టమేయనియు హెరియట్సుగారు సూచించిన విధానమునే జర్మనీపట్ల ఆవలంబించెదమనియు తెలియజేసిరి.

బాల్వినుగారి అభయము

లండన్, డిశంబరు 15:—ఇంగ్లీషియులు (పిఫరెన్సు) విధానములో కొన్ని మార్పులు గలుగుననియు ఆహారపదార్థముల మీద పన్నును విధించగలరనియు బాల్వినుగారు ఎన్నికలపనుయను ఇచ్చిన యుపన్యాసముల ననుసరించి ప్రవర్తించెదననియు పూర్వము అనకొన్న దానికంటె ఇంకొక పద్ధతిని కొన్ని పరకులకు ప్రిఫరెన్సును ప్రవేశపెట్టెదమని డొమినియనులకు తెలియజేయుచున్నారనియు ఈక్రాంతి ఏర్పాటులను మంత్రివర్గము వారందరును అంగీకరించి రనియు బైమ్సుపత్రికా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

బిటిషు కార్మికులు

పనిలేనివాని సంఖ్యతగ్గుట

లిఫ్ఫీల్డ్, డిశంబరు 17:—నిరుద్యుత సంవత్సరాంతము కంటె ఇప్పుడు 1,00,000 మంది తగ్గిరి.

ఇంగ్లండులో జీవనవ్యయము

నూటికి 1 పౌను హెచ్చుట

లిఫ్ఫీల్డ్, డిశంబరు 17:—నవంబరులో జీవన వ్యయము నూటికి ఒక పౌను హెచ్చెను 1914 జూలై కంటె డిశంబరు 1 తేదీని నూటికి 81 హెచ్చెను.

గొప్ప మోటారు ఓడ

ఇంతవరకేగాబోవు నొక ఎమ్మెము లేదు

లిఫ్ఫీల్డ్, డిశంబరు 17:—న్యూకోవరు ఆస్ట్రేలియాకు గోవుటకు ఇదివరకన్నడును లేని మోటారు ఓడను నిర్మించిరి. 28000 టన్నుల బరువును మోయును, మనుష్యులతో సంబంధములేకుండానే నీనిని నడిపింపవచ్చును.

గాంధీగారి అశక్తి

ఒప్పుకొనుట

లండన్, డిశంబరు 16:—గాంధీగారి విషమపరిస్థితి గూర్చి మాంచేస్టరుగార్డియను పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.

గాంధీగారు ఆకాశంకలగుటయేగాక న్యూనత శైలిరని కనుగొనిరి. దాసుగారికి లొంగిపోవుటచే ఆతనికి రాచకీయ ప్రతిపత్తి పోయినది. స్వతంత్ర రాచకీయప్రతిపత్తి పోయినది. ప్రతివ్యంధనలకు పూనుకొన్న స్వరాజ్యవాదులకు లోబడుటచే ఆతని ప్రతిపత్తి పోయెను. అసహాయోద్యమమునకు అంటి బెట్టుకొని పనితీయదానికంటె దాసుగారితో కలిసి పనిశేయుచు లిబరల్సుకు కోవమును గలుగజేయుచున్నారు.

బెల్గాంములో జరుగబోవు కాంగ్రెసు ఒక్కటే తనకు మిగిలియున్నదనియు దానితో ప్రజాహితజీవనమున తన శంకయు పూర్తి అయినదనియు భారతీయులలో తనకు పలుకుబడి పోయెననియు ఇటీవల యిచ్చిన యుపన్యాసములో ఒప్పుకొనిరి. జనసామాన్యము అంతయు ప్రాణములనప్పించిన స్వరాజ్యము చేపూరునకుటకంటె ఆవిధానము ఎద్దియో ఆయన తెలుపలేదు. కాని ముందు ఒక స్వరాజ్యసాధన విధానమును సూచించదలచెట్టెను. ఇదేగతకు గాంధీగారి యభిప్రాయమగుచో దాసుగారును, స్వరాజ్యవాదులును దీనిలో షోక్యము గలుగజేసికొనరని గాంధీగారికి తెలియును. ఇంతగ తనపతనమునుగూర్చి ఇంకొక బాతీయనాయకు డెండును తెలియజేయలేదు.

మరాఠో పరిస్థితులు

అనుకూల సమాచారము

అంతరాతీయచిక్కులు లేవు

లిఫ్ఫీల్డ్, డిశంబరు 17:—లండనులో మరాఠో సంగతులను అతివాగ్రతతో కనిబెట్టి జూచుచున్నారు. పరిస్థితులు అనుకూలముగనే యున్నవని తెలియుచున్నది.

ఆర్థికసర్వ ఒడంబడికను సంతకము చేసినవారితో ఆలోచించ నవసరము లేదనియు పరిస్థితులందుకు తగ్గిననియు బైమ్సు పత్రిక తెలుపుచున్నది. ఈవిషయమునకు అంతర్జాతీయ రూపము గల్గుదనుచున్నారు.

ఇంతవరకు హెరియట్సు చాంబర్లనుగార్లు మరాఠోను గూర్చి సంగ్రహముగ ప్రస్తావించిరి.

స్పెయిను దుస్థితి

హ్యారిస్, డిశంబరు 15:—మరాఠోలో స్పెయిను వైశ్యము 120000 లున్నది. దినమునకు 6000000 లేక 7000000 'కెడిలాన్' ఖర్చు అగుచున్నది. (స్పెయిను నాణెములు) స్పెయిను నేనలు వెనుకకుబోవుటచే 20000 మంది చనిపోయిరి. 7000 మంది ఆల్బర్ట్ కరీముగారిచే జక్కిరి. స్పెయినుతో రాజీతి ఒప్పుకొనుటకు కరీంగారు ఇష్టబడుట లేదు.

మరాఠో ప్రాంసు మాక్కులు

లండన్, డిశంబరు 15:—స్పెయిను ప్రభుత్వము భారీ శేయుచున్న మరాఠో ప్రదేశముగూర్చి స్పెయిను ప్రభుత్వము ఏమి చలువకొన్నదని గతాగతవలెనని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు మ్యాడిడులోనున్న తమరాయబారి కు తరువుజేసిరి. మరాఠో అంతటను 1904 ఒడంబడిక ప్రకారము ప్రెంచివారి కధికారము గల్గెనట్లు. స్పెయిను ప్రదేశమునకు భంగమురాకుండ శేషేద మను అభయముననుసరించి 1912 ఒడంబడిక శేయుబడెను. ఇప్పుడా అభయమును స్పెయిను నెలవేస్తేలేనిస్థితియందును టచే ఈరాయబారము లిప్పుడు ప్రారంభమైనది. కాని స్పెయిను భారీజేసిన భాగములను పరాములు ఆక్రమించుకొను యాద్యక్ష్యము లేదని ప్రెంచివారు తెలుపుచున్నారు.

రిఫులదేశముపై ప్రెంచి వైశ్యమునంపుట కంతమాత్రము ప్రెంచి పార్లమెంటు అంగీకరించదు.

నల్లమందు

చాంబర్లనుగారి ప్రకటనము

లండన్, డిశంబరు 17:—నల్లమందు వర్తకమును అదంతులకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు శక్తికలపలేక శేయుటకు

అతురత బడుచున్నారనియు కాని కార్యనిర్దిష్టగల కష్టములను గ్రహింపవలెననియు జనీవాపథలో ప్రవేశపెట్టిన సంగతుల నాలోచించుచున్నారనియు చాంబర్లనుగారు (టెలిగ్రాఫ్) గారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఈవిషయమై బ్రిటను మాన్యును అందరకును జూపునని భాంసకాగారన జనీవాలో తమ ప్రతి నిధులతో మాట్లాడు అనకొనున్న గాని ఏమియు అట్లు జెప్ప వీలులేదనియు ఈవిషయములో బాతిమితి సహాయము నుపేక్షించుటచే చాలకష్టమైనదనియు చాంబర్లనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

నేటాలు శాసననిరసనము

భారతీయుల ప్రకటన

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరివార్త)

నేటాలులో ప్రత్యేకమీటులు శాసనమునకు గవర్నరుజనరలుగారు అనుమతికొనకుటచే ఆచుటనున్న భారతీయులు ప్రతిహేలాంధోళన జరుపనంచి, అనసరమగుచో బెస్టు కేసును ప్రీవీకౌన్సిలువరకుగూడ సాగించెదమని ప్రకటించినట్లు దర్బారువార్త తెలుపుచున్నది. చివరవరకు పోరుటయో లేక ఆదినే విడచిపెట్టుటయో అదియే భారతీయుల అదర్శకవాక్యమని ఒక భారతీయముఖ్యుడు నడిచెను.

తంజావూరులో ఐరోపియనుని

దుండగము

మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పు

కామన్సునభిలోప్రశ్నలు

తంజావూరులో ఒక ఐరోపియను వైద్యోద్యోగి భారతీయుని అక్రమముగా కొట్టినందునగాను ఆయన ప్రతిహేరము గోరుచు శేనుశేయగా సబుడివిజనులు మేజిస్ట్రేటు కేసు రద్దు శేయుచు వ్రాసిన రిమూర్సులకు మీరామోడించెదరాయని అడిగిన ప్రశ్నకుపింటుకుటగాదు, మేజిస్ట్రేటులు అధికారమును దుర్వినియోగ మొనర్చినచో డిఖులు పుచ్చుకొనుటకు కొంద రధికారులున్నారని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

చెవుడుకు ఆమోఘమైన మందు

8 సంవత్సరములకు పూర్వము నా కుమారు నకు తైసాయుడు జ్వరమువచ్చెను. అప్పటినుం డియు అతనికి చెవుడు సంభవించెను. తిరునల్వేలి జిల్లా, కృష్ణాపుర కాపురస్తులును, ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, బాల్టిటపురు, ఆర్మీనియకవిధి, 72 గృహమున, కాపురమున్న చండితన్వాయి శ్రీనివా సన్యోగార్లవారు అనేకవిధములైన వ్యాధులను కుదుర్చుచుండిరిని విని నేను నా కుమారునకు ఆయనవద్ద మందు నిప్పించితిని. ఇప్పుడు నా కుమారునకు చెవుడుపోయి యెప్పటివలెనే విసలుచుచు న్నది. న్యాయుగారు, చెవుడు, గ్రుడ్డి, బోదకాళ్లు మున్నగు వ్యాధులను బాగుచేయుచుండగ నేను చూచితిని.

నేను, ఈ విధమైనవ్యాధులచే బాధకుడు ముందు వారి యుపయోగముకొరకు దీనిని ప్రకటించుచున్నాను.

జి. వి. గన్నముత్తు,

లి. ఏ. యల్. టి. హెడ్ మస్టరు,

కాశం హైస్కూలు రాయపేట 16.11.20

(ప్రకటన నెం 85)

చారి నల్లహాకట్నము రు 15-0-0

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు శాసనసభ:— మదరాసు శాసనసభ 2881 ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీని 11 XII మదరాసు శాసనసభ సభామండలి సమావేశమగుట గుర్తించు నిశ్చయించిరి.

సుగుణవిలాస సభ ముగియకట్టిక:— చెన్నపురి సుగుణవిలాససభ వారు విక్టోరియా పబ్లికేషన్ లో రేపు 20 వ తేదీని సాక్షులము 6 గ ముగియకట్టిక నాటకమును సమగ్రమున ప్రదర్శించెదరు.

జగన్మోహన్ కృష్ణ ఎయింబూరు:— 1924 డిసెంబరు 21 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4-15 గంటలకు ఎయింబూరు హైకోర్టు, “వేదవిలాస” గృహమున సంగీతకచేరి, జరుగును. ముసీరి-సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్—పాట. మధుర-సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్—ఫీడేటు. అయిలియార్—నరేశ అయ్యర్—మృదంగం.

శ్రీలక్ష్మీపార్వతి ముగియకట్టిక:— రేపు సాయంత్రము 4 XII గోల్డెన్ హిల్స్ చికాగో (అమెరికా) నుండి వచ్చిన మిను ఎడిటర్ గోల్డెన్ హిల్స్ శ్రీలక్ష్మీపార్వతి ముగియకట్టిక ప్రదర్శించెదరు. టి. సదాశివయ్యగారి సతి అధ్యక్షత వహించును. టి. వి. శేషగిరి అయ్యరు గారు, డా॥ మధులక్ష్మమ్మగారుగూడ ఉపసవించెదరు. ఎల్లరు విచ్చేయవలయు.

కృష్ణగానసభ-ట్రైప్లి కేసు:— వైభవారి యజమాన్యమున తిరువల్లిశ్రీనివాస కారవాహులు, 81 పెద్దపిడిలో మిను రాజరత్నంగా (పాండిచ్చేరి) వత్సలకాళికా కాలక్షేపము జరిపెదరు. మిను రాజలక్ష్మీగారు మృదంగము. వికలరావుగారు, జోలకు కాలక్షేపము ఆదివారము 2-11-24 సాయంత్రము 5 గ జరుగును.

రాకపోకలు:— గా॥ సర్. ఆర్థు న్యాయ గారు శేషు తిరువనంతపురమునుండి మదరాసు వచ్చిరి.

గా॥ పి. సి. సీతమ్మ, ప్రియకాన్య సభ్యుడు, పెంట్ల బాంధ్యుల డైరెక్టు బోర్డు అధ్యక్షుడు, శేషు చెన్నపురి విచ్చేసెను.

తైల్లే పోలను నూపర్చెంటుగారు తిరువనావల్లినుండి, పోలను నూపర్చెంటు వైటు మోయిల్లూగారు మూర్తిదా బాదునుండి శేషుదయము మదరాసు చేరిరి.

తైలెన్సు లేకుండ తుపాకిని వద్ద నుంచుకొనుట

శిక్ష రద్దు చేయబడెను

తైలెన్సు లేకుండా తుపాకిని తనవద్ద నుంచుకొనెనను శేరావోపగము క్రింద సనముచ అంచాలు అనునతనికి రామ నాదు జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఆరమ్మ ఆప్టు 19 (ఇ) సెక్షను క్రింద రు 50 ల జరిమానాను విధించి తుపాకిని పోలీసులకు అప్పగించెను. ఆ తీర్పు మొదలై హైకోర్టులో గావించుకొనిన అప్పీలు ఈ దినమున న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే విచారించబడి పరిష్కరింపబడెను.

ముద్దాయి ఒక పెద్దమనిషియొద్ద నేవ కుడు, ఆ పెద్దమనిషి తైలెన్సు ఒక తుపాకిని తనవద్ద నుంచుకొనెను. ఒక నాడు ముద్దాయి తనయజమానుని తుపాకిని మోసికొని వెళ్ళుచుండెను. అతనివద్ద, శిక్షను తుపాకిని గుండుగూడ నొకటి గలదు. ముద్దాయియే తుపాకిని గుండు ప్రేక్షియుండునని మేజిస్ట్రేటు తలచి శిక్షించెను. ముద్దాయిల తరపున సి. వరదాచల చాంబారు బాంధ్యుడు, ముద్దాయి శిక్షింపవలెననిన ప్రార్థనయి తుపాకి నువ్వొందిన గాని, ఉపయోగించునని నమ్ముట కు గాని కారణములు బహుళ వుండెననినందున, ఈ శిక్షను రద్దు చేయవలెనని వాదించిరి.

న్యాయమూర్తి గారు ముద్దాయిల తరపు న్యాయవాది వాదన సంగీకరించి శిక్షను తొలగించి ముద్దాయిని నిర్దోషిగా ప్రకటించి, తుపాకిని సాక్షులకు తిరిగి ఇచ్చివేయవలెననియు తీర్పు చేసెను.

భారత వైద్యసంఘము

మదరాసు శాఖ యేర్పరుపబడుట

అఖిలభారత వైద్యసంఘమునకు మదరాసునందొక శాఖ ఏర్పరుపబడుట గాను, ఖాన్ బహదరు ఉస్మాన్ సాహెబు ఖాన్ ద్వారా యధ్యక్షతక్రింద, నిన్న సాయంత్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాలయందొక బహిరంగసభ జరిగెను. చాలమంది ఆయుర్వేద పండితులును, సిద్ధపండితులును, యానానీవైద్యులును హాజరై ఉత్సాహముతో పాల్గొనిరి. హాజరైన ప్రముఖులలో, హాజీ హాకింసయ్యవస్తూం అప్రెంటిస్ సాహెబు, హాకింసయ్య సా సుల్తాన్ మొహిద్దీను, హాకింసయ్య మొహిద్దీను అలీ హాకింసయ్యుడు అహమదు, సయ్యుడు సిఫ్తుల్లా హుస్సేన్, హాకింసయ్యుల్లా సాహెబు హాకిం ఎం. ఎస్. నవాజ్ హుస్సేన్, డా. ఆ. లక్ష్మీపతి, ఆ. భూ. ఎం. దొరస్వామి అయ్యంగారు, జి. శ్రీనివాసమూర్తి; యా. తామసాధికాస్త్రి, ఆ. ఆ. మాధవ వినాయ, డా. రా. బ. ఎ. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, డి. ఎస్. అవధాని, వై. ర. భరతాస్త్రి, డా. వి. వెంకటరత్నం, మాండలిక, వెంకటేశ్వరరావు " ర్లు మొదలగువారు గలరు.

మొట్టమొదట భగవత్పాదములతో సభా కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. హాకిం ఎం. ఎస్. నవాజ్ హుస్సేన్ గారు యానానీ వైద్యులపక్షమునను, భిష్మగ్రాజు మాండలిక వెంకటేశ్వరరావు గారు ఆయుర్వేదము పక్షమునను, సి. వజ్రు గానంద స్వామిగారు సిద్ధవైద్యము పక్షమునను భగవత్పాదములను సల్పిరి.

భారత వైద్యసంఘమునకు మదరాసునందొక శాఖ ఏర్పరుపవలెనను తీర్మానమును డా. లక్ష్మీపతిగారు పాదించి గా సభవారిచే శీఘ్రముగ సంగీకరింప జడెను. నిబంధనలను సభవారింగీకరించిన పిమ్మట నీశాఖకు ఈక్రింది కార్యనిర్వహక బర్స మొన్నకొన బడెను. అధ్యక్షులు:— ఖాన్ బహదరు మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబు హుద్దరు. ఉపాధ్యక్షులు: ఆయుర్వేదాదుల పండిత ఎం. దొరస్వామి అయ్యంగారు, ఆయుర్వేద సి. వజ్రుగానంద స్వామి (సిద్ధ) హాకిం హాజీసయ్యుడు మస్తూం అప్రెంటిస్ బహదరు (యానానీ) గార్లు. కార్యదర్శి: డా. ఆదంబు లక్ష్మీపతిగారు కోశాధికారి. రా. బ. ఎ. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు, ఉపసంఘముల సభ్యులు— ఆయుర్వేదము:— వైద్యరత్న ఆర్. భరతాస్త్రి, డా. డి. ఎస్. అవధాని, ఆయుర్వేద భూషణ కె. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగార్లు, సిద్ధవైద్యము:— కె. వేలమ పిల్లై, సి. టి. ఆర్జునం కిర్ల, సి. ఎస్. మురళీశే మొదలయ్యారు గార్లు, యానానీ వైద్యులను:— మాలవీ హాకిం సయ్యుడు సామబు పల్లా సాహెబు మదాని, హాకిం సయ్యుడు నిమతుల్లా, హాకిం ఎం. ఎస్. నవాజ్ హుస్సేన్ గార్లు.

ఆయుర్వేద సిద్ధ యానానీ శాఖల మాటికిని ఈక్రింద వారు వరుసగా కార్యదర్శులుగ నొన్నకొనబడిరి. 1. ఆ. భూ. భావైద్యర్ (2) హాకిం ఎ. ఎం. అబ్దుల్లా (3) జేదీది పండిత. ఎ. సి. కె. కన్నప్ప మొదలయ్యారు గార్లు.

ఎన్నికల యనంతరము. అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు సభ్యులందు సహకారభావమును, అన్యోన్యమును నుండవలెననియు, అవి లోపించుచుండేనే దేశము వైద్యము ప్రస్తుత దుస్థితికి వచ్చెననియు, అందుగలసి అన్యోన్యముతో పనిని నిర్వహించినయెడల త్వరలోనే పూర్వపు దౌర్జన్యస్థితికి వచ్చెదమనియు నుడిచిరి అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతాపదముల సన్నిమితులతో సభ ముగిసెను.

గాంధీ జాతీయవిద్యాలయము బెజవాడ

22.12.24 సోమవారము గోజాన, ఏలూరు శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారు బెజవాడలో మారుతీ మోలేళ్లలో ప్రతాపరుద్రుడు నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. దీనివలన వచ్చు ధనము బెజవాడలోని గాంధీ జాతీయ విద్యాలయమునకు యివ్వబడును. ముఖ్యపాత్రులకు మ. రా. శ్రీ మంజులారి కృష్ణారావుగారు యంగంధుని పాత్రను భరించెదరు అందు ను దయచేసి, జాతీయోద్యమముకు పోషింపుడు.

నిర్దేశ, వెంకటేశ్వయ్య, కార్యదర్శి, అయ్యడవర కాళేశ్వరరావు, స్థాపకుడు, ధన్వాడ రామచంద్రరావు, ప్రెసిడెంటు.

విశాఖపట్నం పూటింగు కేసు

ముద్దాయిల కొనగిన జామీనును రద్దు చేయుటకు దరఖాస్తు

ఈదిన మదయమున, హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారియెదుట, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు హాజరై, విశాఖపట్నము సబ్డివిజనుల ఆఫీసరు వెంకటరామను వి. సి. ఎస్. గారిని తుపాకితో కాల్చిరని శేర మారోపింప బడిన పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరునకు మిగిలిన ముద్దాయిలకును నొసగిన జామీనును రద్దుచేయవలెనని దని గోరుచు దరఖాస్తు పెట్టెను. కొలదిదినముల క్రిందటనే, హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారే, ముద్దాయిలను జామీను మీద విడుదలచేయుటకు తీర్పుచేసెననియుండెరి. ఆ యు తీర్పు నొసర్పు సమయమునకు తనకు తగినంత యనకాళ మొసగబడలేదనియు, ముద్దాయిలు అపాయకరమును మనుష్యులనియు, శేషు చాల ముఖ్యమైనదనియు, అందుచే తిరిగి ఈదరఖాస్తు చేపరిపించె ననియు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారు నుడిచిరి. ముద్దాయిల తరపున కె. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు హాజరై, ఒకమారు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి యొసగిన జామీను యు తీర్పును తిరిగి హైకోర్టువారు రద్దుచేయుట కధికారము లేదని నుడిచిరి.

న్యాయమూర్తి గారి విషయమును నిర్ణయము చాల ముఖ్యమైనదనుటచే, ఇయ్యరు న్యాయమూర్తులయెదుట విచారించుట మంచిదని యెంచి, రేపటినుంచి వెలపులకుచే నీదినముననే మధ్యాహ్నము 8 XII 15 నిలలకు ప్రధాన న్యాయమూర్తియగు, దామిను గలసి ఈవిషయమును విచారించుటకు ప్రత్యేకముగ శేర్పాటుచేసిరి.

ధోరాజునిర్బంధములు

విసతిపత్రము నిరాకరించుట

గోండాలుసంపాదపు దివానుగారిచే ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు

గోండాలు సంస్థానాధికారుల తామసాహెబుగారికి రాంచంద్రదాసు గాంధీగారు. బాంధ్యులలో 29.11.24 న జరిగిన బహిరంగసభాభ్యుత్సాహంపిన తంతి వార్త:—

“పురజనులనేకులు హాజరయిన బహిరంగసభలో సభ్యులు మిగుతంతినిన నాకధికారులచిచ్చుమున్నారు. మిశ్రభక్త్యమునకును ధోరాజుపాదలకు అన్యోన్యతనురనతనన్న మిశ్రుదర్శింపనన్న రాయబారులను విసతిపత్రము సంగ్రహించునన్నము. వీనాడు దర్శనమిచ్చునదియు తిరిగి తంతిమాలమున జబాబీకు చేతుచున్నము.

బాంధ్యులు } రామచంద్రదాసు హెచ్. గాంధీ 2.12.24 } అధ్యక్షుడు, గోండాలుదివానుగారి జబాబు

గోండాలు దివానుగారు రామచంద్రదాసు గాంధీగారి కిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

“అయ్యా, 2వ తేదీ నంపినతంతి చేరినది. ఎవరోపారభాటులైన యవకులు కొందరు పత్రికలలో ఆందోళనజరుపుచున్నారనుటకెప్పు గోండాలు సంస్థానాధికారులకును దోరాజభ్యుత్సాహంపిన సన్నద్ధులుగలవని గోండాలుదాసుగారికి తెలియదు.”

“ఒకసంస్థానాధికారులకును అచ్చటి ప్రజలకుండు సంబంధములు మెన్నుచునాకి తెలియవుగావున, వారు మధ్యబడుటవలన నెట్టిలాభ ముండదని మానమ్యము.”

ఇట్లు విశ్వసనీయులు, తికమలాలు, దివాను.

రామచంద్రదాసుగారి రెండవమనవి

అయ్యా, మీరు 5 వ తేదీన, మారాయవారమును నిరాకరించుచు దానిగొనివచ్చు సభ్యులను ‘వైసా’ని మించించుచు ప్రాసిన ప్రత్యుత్తరము జూచి విచారపడితిని. ఆందోళన గూడ కధిమనాను సంస్థానములందేదో యొ దాని భ్యుత్సాహం మెన్నున్నము. కావున కథెవారు సంస్థానమునందు ప్రతిపక్షాలకుని కని అతనిభ్యుత్సాహం అన్యోన్యతనుండవలెనని గోరుచుందుము.

ఇట్లుండుటచే మహారాజుగారు మరియొకసారి ఆలోచించుకొని రామచంద్రమును విసనంగీకరించవలెనని గోరుచున్నాను. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు, రామచంద్రదాసు హెచ్, గాంధీ.

పోర్టు సెంటుజారి గెజెట్టు

(డిశంబరు 16 మంగళవారము)

పబ్లికేషన్లు

ఆర్. హెచ్. ఎల్. ఎస్. ఎల్. గారిని పాడిసను గాని సానే లేబరు కమిషనుగా నియమింపబడిరి.

నా కా కాళి

లెఫ్. సెసిలు మాంటేగు పైనుగారిని మదరాసు పోర్టు ఫీసరుగా నియమించిరి.

సబ్ చార్జును ఎల్. మాగ్నియకుగారు, మదరాసు పోర్టు లెక్కంపెనీ ఏజెంటుగారిని మదరాసు పోర్టు ట్రస్టీగా నియమించిరి.

హెచ్. పి. ఎం. రీగరిని మదరాసు పోర్టు ట్రస్టీగా చేరిబరు ఆఫ్ కామర్సువా రెన్నుకొనిరి.

లా కాళి

మదరాసు నగరమునం దీనికివ స్త్రీలను గౌరవ ప్రేసి డెస్సీ మేజిస్ట్రేటులుగా నియమించిరి.

శ్రీమతి మంగమ్మశాసనాధికారి సతి; శ్రీమతి వి. భవానిశాయి (వి. పాండురంగరావుగారి సతి); మాడు హ్యూము ప్రొసఫర్లుగారి సతి.

రివెన్యూకాళి

ఈడిగువ డిప్టీ కలెక్టరు నియామకములు జరిగివి.

బి. బాసప్పగారు—బల్లారి ప్రెజర్.

అభివృద్ధికాళి

రా|| బి|| టి. వరదరాజులు నాయుడుగారిని విక్టోరియా టెక్నికలు ఇన్ స్టిట్యూటు కాన్వీనర్లుగా రి ఏండ్ల వరకు నియమించిరి.

సానిక స్వపరిపాలనకాళి

బ్రాహ్మర్షి వెన్కీగారిని మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగా మదరాసు పోర్టు ట్రస్టువా అన్నునిరి.

గుంటూరుజిల్లా కేపల్ తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎం. బసవయ్యగా రెన్నుకొనబడిరి.

టి. నారత్నంగారు గుంటూరు పురపాలకసభ్యునిగా లాలాపేట వార్డున రెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాళి

రాజమండ్రి ప్రెయిసింగు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు రిచర్డు విలియం రాసుగారు సెలవునుండిరాగానే తిరిగి ఆపని స్వీకరింతురు.

ఇప్పుడు ప్రిన్సిపాలుగాను ఆర్టుకాలేజీ ప్రిన్సిపాలు విలియము చామర్సు డిగ్లసుగారు విద్యాకాళి డిప్టీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ఇప్పుడు డిప్టీ కలెక్టరుగా పనిజేయుచున్న ఖా. బి. అబ్దురు రహిమాను సాహేబుగారిని అడివనలు డిప్టీ కలెక్టరుగా మార్చిరి.

రాండల్పు మెలిరాలు స్టాధముగారిని సెలవునుండి రాగానే రాజమండ్రి ఆర్టుకాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగా నియమించిరి.

విలియము బెర్ట్ బ్రీలిగారిని మదరాసు జిల్లా విద్యా సంఘాధ్యక్షునిగా నియమించిరి.

దీనపతి సదాశివరెడ్డిగారిని అనంతపురంజిల్లా విద్యాధికారిగా నియమించిరి.

హెరాల్డు ఛార్జునుపాపువర్తుగారిని మదరాసు ప్రెసి డెస్సీ కాలేజీ ఇంగ్లీషు అదనపు ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

దిట్టకవి సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారిని మ. రాసు ఎడ్యుకేషనలు సర్వీసునందు ప్రెసి డెస్సీ కాలేజీ ఇంగ్లీషు ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

ఎ. ఎన్. వాసుదేవశాస్త్రిగారిని చిత్తూరు సెకండరీ ప్రెయిసింగుస్కూలు హెడ్ మాస్టరుగా నియమించిరి.

అడవికాళి

ఎ. ఎన్. కుప్పస్వామిఅయ్యరుగారిని బల్లారి కన్స్టేబుల్ ట్రీక్రింద ఉద్యోగిగా నియమించిరి.

మహమ్మదు సెకండరు సాహేబుగారిని అనంతపురం సబ్ డివిజను నూపరవైజరుగా నియమించిరి.

వి. శేఖరమినసుగారిని అనంతపురం నార్తెస్ట్రు సబ్ డివిజను నూపరవైజరుగా నియమించిరి.

ఎల్. ఎన్. సత్తురుషి అయ్యరుగారు ఆసిస్టెంటు ఇంజనీరుగారిని బెజవాడ నూపరెంటింగు ఇంజనీరు ఆఫీసునకు మార్చిరి.

వైద్యకాళి

కే. వాసుదేవ రావుగారిని గవర్న మెంటు జనరలు ఆస్పత్రియందు (మదరాసు) సీనియర్ ఆసిస్టెంటు డక్టరుగా నియమించిరి.

వాతావరణ నిర్ణయి

1924 సం॥ దశంబరు నెల 19-న తేది శుక్రవారము

ముఖ్య జిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1-న రేడియండ్ వర్షము	గత 24 గంటలలో సంచిత వర్షమునకు భేదము
గోపాలపురం	76.8	57.6	...	24.88	44.96
విశాఖపట్టణము	79.2	65.0	...	15.44	87.09
కాకినాడ	78.5	68.8	...	21.87	89.09
మచిలీపట్టణము	80.9	64.9	...	12.04	41.59
కర్నూలు	85.4	...	...	8.56	26.01
బళ్లారి	86.9	59.5	...	2.45	20.51
కడప	85.0	61.8	...	7.20	81.28
నెల్లూరు	81.9	66.0	...	21.89	87.98
మద్రాసు	88.1	70.1	...	21.80	50.74
కడపూరు	84.0	71.8	...	27.15	52.94
సేలము	87.5	64.4	...	5.76	89.80
కోయంబతూరు	88.5	59.2	...	11.37	22.29
తిరుచనాపల్లి	87.5	68.8	...	9.58	88.18
నాగపట్టణము	80.9	71.5	0.04	24.98	54.98
మధుర	87.1	68.7	...	5.24	88.58
పాంబన్	82.2	74.1	...	15.62	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	20.45	28.34
తిరువేండ్రము	83.9	71.1	...	14.56	64.51
కొచ్చిన్	89.8	70.7	...	15.81	114.51
కాలికట్టు	91.4	69.1	...	20.71	117.16
మంగళూరు	89.4	71.9	...	4.13	124.68
బెంగళూరు	79.8	55.8	...	2.92	85.87
మెర్కార	78.2	58.9	...	6.96	125.46
కొడైకనాల్	56.6	48.2	...	13.48	64.18

గోపాలపురములోను విశాఖపట్టణములోను రాత్రివేడిమి 8 డి. తక్కువగానున్నది. కడపలో రాత్రివేడిమి 3½ డిగ్రీలు తక్కువగా నున్నది. కర్నూలు దేశముందు సమశతోష్ణస్థితిగల తూర్పు దక్షిణములందు కొలదిగా వర్షముపడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

బెజవాడ గాంధీమైదానము

పూలతోటయగుట

బెజవాడలో గాంధీమైదానము పేరు విననివారుండరు. పట్టణప్రముఖులుగాని ఇతరులుగాని చేయు గొప్పఉపన్యాసములన్నియు అయితారు సంవత్సరములనుండియు గాంధీమైదానమునందు తప్ప మరెచటను జరిగియుండలేదు. పట్టణమునకు మధ్యనుండుటచే అన్ని పేటలనుండియు ఉపన్యాసములను వినుటకై జనులు వేలకు మించి గుమిగూడుచుందురు. అనేకమంది పురోహిత్యగుల ఉపన్యాసములచే నీమైదానము పవిత్రస్థలముగ మార్చబడినది. ఇట్టిమైదానము ఇకముందు మహాభగవతమాయాబడుననియు కేవలము విలాసార్థము ఉపయోగపడు పూలతోటగ మార్చబడక మృణానిసేపాటిపాగు యత్నించుచున్నారనియు వ్రాయుటకు చింతించున్నాను కాని గెనుపట్టివారు మృణానిసేపాటిలో అధికారమునకు వచ్చినప్పుడు ఈమైదానమునందు మహాభగవతు జరుపుటకై విశేష అవకాశములను కలగజేయుదురనియు, ఉపన్యాసమంటప మొందు నిర్మింపబడుననియు ఉచ్చిష్టపూరుచుంటిమి. కాని విలాసార్థము పూలతోట చేయబడునని ఎవ్వరును కలంపరైరి. ప్రజల హక్కులకై చెరసాలకేగిన ధీరులు కాన్సిలులోనుండగ నీ గాంధీమైదానము కేవలము పూలతోటగ మార్చుట కడుశోచనీయము. ఇప్పటికప్పుడే రెండు వేలరూపాయలు ప్రజలసొమ్ము వినియోగించబడినది. ఇకముందు గోల్లను కట్టి మహాభగవత ఉపయోగించు అవకాశమును తొలగించెదరినీ తెలియచున్నది. ఇప్పటికైనను కాన్సిలర్లు తమ కర్తవ్యమును గుర్రెఱింగి గాంధీమైదానములో ఉపన్యాసవేదికను కట్టించుదురనియు పూలతోటనుచేసి తలుపులు బిగింపకుండురనియు నమ్ముచున్నాను.

బిక్క-రేటుపేయరు,

ప్రతిపరిశోధన పరిశ్రమాలయం

భారతీయ కేంద్రసంఘమువారిచే స్థాపితమైన భారతీయ కేంద్రప్రతిపరిశోధనసంఘమువారు వి. ధర్మకమల ప్రతులలో నేటి ఎక్కువ లాభమునుగను, వడకుట నుభువు గను, పండించు వారికి ఎక్కువ లాభమునిచ్చును బాగుగ చెల్లు బడియగుచుండునో పరిశోధించి చూచుటకై ఒక పరిశోధక పరిశ్రమాలయమును మాతుంగాలో (జాంబాయి) నిర్మించిరి. దానిని కైప్రామిగారు డిశంబరు 3వ తేదీన తెరచిరి. ఈనూతన పరిశ్రమాలయమును గూర్చి వివిధవిషయములను దెంపుచు శ్రుప్రకమును ప్రచురించిరి. అందు ప్రతినిగూర్చియు, దాని యభివృద్ధిగూర్చియు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న యత్నములు పేర్కొనబడినవి.

ఇండియాలో ప్రతిపంట, చెల్లుబడి, ఎగుమతి, వడకుట మున్నగువిషయము లన్నిటినిగూర్చి కాగుగ చర్చించి ప్రతి పరిశ్రమవిషయమున వివిధరాష్ట్రముల ప్రభుత్వములకు, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు నివేదిక చెల్పుటకై 1928 మార్చిలో ఇండియా కేంద్ర ప్రతిపరిశోధనసంఘము, అన్నిప్రాంతముల ప్రతినిధులు కూడియుండిన సంఘము స్థాపింపబడినది. ఈసంఘమువారు అన్నివిషయములను బాగుగవివరించి యిదివరకే నివేదించియుండెడి. కానన సభ వారు గింజలు తీసి తేల్చు కట్టుకా భావాలలో నెట్టిలోపములు లేకుండవ జేయుటకై కాసనముగావించి దీనివల్లను ప్రతిఎగుమతుల చట్టము (1928) వల్లను ప్రతిపరిశ్రమలో కొంతవరకు యభివృద్ధిగలిగినది.

మార్కెటులో ఎక్కువ చెల్లుబడియగునట్టియు వడుకుటకు వీలుగానుండి ఎక్కువగా చెల్లిపోయి పండించినందుకు తగినఫలిత మిచ్చునట్టి మంచికము ప్రతిపంట విస్తరింపజేయుటయే యీసంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. పడేడ్లనుండి ప్రపంచమంతటిలో ప్రతిపంట చెడిపోయి ధరలు అస్థిరముగనున్నది. యుద్ధానంతరము అమెరికాలో పంటపొడయినది. అందువలన ప్రపంచమంతటను కరవుపెట్టినది. ఇండియాదేశము ఎక్కువప్రతిపంట పండించుచున్నందున ప్రపంచమంతటిలో రెండవ స్థానములకరించినను ఉపయోగకరముగు మంచికమును పండించుటలేదు. మార్కెటులో ఎక్కువగాకాకయుండు రకము యిచ్చుటపడలేదు. కావున ప్రతి వ్యవసాయదారులకు లాభమునుచ్చుటలేదు.

ఈకారణములచే బాగుగపరిశోధించి ఏరకము ప్రతిపంట చిదగునో లాభముకరముగ నుండునో దానిని అధికవ్యాప్తిలోనికి తెచ్చుపద్ధతులను తెలిసికొనుటకై సంఘమువారు కొంతకృషి పలుపలంబింపబడినది. దానికై ఎక్కువధన ముపరము. కావున 1928 సం॥ ఇండియను కాలను సెనుచట్టముక్రింద సీసంఘము స్థిరధానము గావించబడినది. ప్రతివ్యాపారదారులు మిక్కిలి సానుభూతి జూపుటచే ఎక్కువధనముచిక్కిన దేశీయసంస్థానములుగూడ సెక్కువ సహాయమొనర్చుటచే ఇండియలో వ్యవసాయ పరిశోధనాసంస్థ స్థాపింపబడినది.

ఈపరిశోధనాలయకార్యకర్తలముగా నప్పడే 400,000 పేర్లపంట అధికమువచ్చెను. నూతనరకము ప్రతుల పండించుచున్నవారికి నూటికి 25 చొప్పున అధికలాభమువచ్చెను. ఇంకను మరికొన్ని అభివృద్ధిమార్గముల ననుసరించినచో నుమారు 5 కోట్లలాభము రావచ్చును. కాని ప్రతిపంట పరిమితిని గణములను నిర్ణయించుటకు జ్ఞానము సంపూర్ణము లేదు. కావున ప్రతిపరిశోధన జరుగవలసియున్నది.

ప్రతియుక్త మంచిచెడ్డులు తెలియవలెనన్న దానిని నూలుగావార్చుటకు జేయవలసిన అన్నిమార్పులుజేసి చూచినగాని తెలియదు. నూతనరకము మంచిదానో కాదో తెలియనిది దానిని సెక్కువగా పండించినచో చెల్లగ నష్టమువచ్చును. కావున దానినియుండుగా నూలుజేయు యంత్రములగుండా పరిశ్రమగావించి మంచిచెడ్డులు తెలిసికొనవలెనని ప్రతి వ్యవసాయాధికారిమనండుండుదోషముల కీ విషయమున ఎంతయో సహాయ ముత్పరమయ యుండుటచే కేంద్రసంఘమువారు ప్రతి పరిశోధన పరిశ్రమాలయమును (Techyololical Research Laboratory) స్థాపించిరి. దీనియందు నూలుతీయు యంత్రములగుండా నూతనరకముల ప్రతిని పరిశ్రమజేసి ఉపయోగకరముగా నుండునో తేటో తెలిపెదరు.

ఇందు రెండుకాఖలుగలవు. ఒకటి నూలుతీయు పరిశ్రమాలయము, రెండవది పరిశోధనాలయము. యంత్రములగుండా పరిశోధన పరిశోధనకేయుటకు చాలకాలము ధనవ్యయము

కోటిపత్రిపూజ - విరావురం

దేశక్షేమార్థమై యనాదినిధిదేవస్థాన మగు పీఠికాపురమున లోకపంరక్షణార్థమై పాంగయాక్షేత్రమున కేంచేసియున్న శ్రీకృష్ణచైత్యవ్యామివారి ఆలయమున కోటిపత్రిపూజ యను మహాద్రవ్యము చేయుటకై పెద్దలు నిశ్చయించిరి. కాన వారియాజ్ఞాపూర్వక విజ్ఞప్తి ననుసరించి ఈమహాయాగ మిక్రిందిరీతిని యీసంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధపాడ్యమి మొదలు కొని కావించబడుచున్నది. దీనిని తలపెట్టిన మహాపురుషులు కొంతురురు గ్రామవాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ గరిమెళ్ల విశ్వనాథంగారు. ఈపునకార్యమునకు విరావురము నందలి పెద్దతెల్లరు దోడగుటయేగాక మన యాంధ్రదేశము నందలి పలుతావులగుల పూజ్యులగు శిల్పకళా తోడగుచున్నారు. వారు వీరను నెన్నికలేక చాతుర్వర్ణముల వారును దీనినిగొనసాగించి దేశోద్ధరణ మొనరింప సదా పాటపడుతున్నారు. ఇది నూరు దినములు జరుగు మహాయాగము. చదువరుల యుపయోగార్థమై యిందు ప్రతిదినముకు జరుగు పూజాకార్యముల వివర మిక్రింది నీయబడుచున్నది.

కార్యక్రమము

అతిపూర్వ సంజ్ఞచేత మహావ్యాసపంచకారక సహితముగా కౌత్తి మైన రుద్రాభిషేకములును, అమృతానికి లక్షకుంకుమ పూజలున్న శ్రీ స్వామివారికి లక్ష పత్రిపూజలున్న ప్రతిదినము సాంతముగా వేదపారాయణ యున్న, ప్రతిదినము లక్షపంచాక్షరీ సహాయంత్ర జపమున్న, తారకవక్షా మంత్రజపమున్న, అష్టాక్షరీ జపమున్న, గాఢత్రీ జపమున్న, నవగ్రహజపమున్న, సప్తశతీమహావిద్యలు పారాయణమున్న, పార్థవిలంకపూజలున్న, సహస్ర లింగార్చనమున్న, మందరకాండ సాంతముగా ప్రతిదిన పారాయణ యున్న, ఈజపముకు కౌత్తియుగా తర్పణములు, హోమములున్న, శివవిష్ణునామార్చనమున్న, శ్రీశీతా సహస్రనామార్చనమున్న, శ్రీమంతీ మాధవ స్వామివారికి, అమృతానికి సహస్రనామార్చనము, భోగములున్న, ప్రతిదినము 5, 6 వందలకు సమరాధనయున్న బీదల కన్నదానమును కావించబడుచున్నది.

పైన నుదహరింపబడిన వేదకాస్తోత్ర కర్మజాల మంత్రయును వేదవేదాంగ వేదముల వడలి లక్ష్మీనారాయణకాస్తోత్రముల వారిచే సరిగ నడిపింపబడుచున్నది.

ఈమహాకార్యముల జయప్రథముగా కొనసాగించుటకై యొక కార్యనిర్వాహకసభ మేర్పాటు చేయబడియున్నది. అందు నడవకుటి నీతారాచయ్యగారు అధ్యక్షుడు. జరుగు మిల్లి వెంకట రమణయ్యగారు సహాయాధ్యక్షులు, పెండా వెంకట శరసింహంగారు కోశాధికారి, అద్దంకి మాధవకౌత్తిగారు కార్యదర్శి, కొత్త నూకరాజు కేదారిపెట్టి జగన్మూర్తి సామగ్గ్యగారాధ్యక్షులు. కాచంబరి గోపాలమూర్తిగారు, దర్బావెంకయ్యగారు, పాకులూరి అప్పన్న దీక్షితులుగారు, పేరిపేరయ్య కౌత్తిగారు, వంగల తిరపతికౌత్తిగారు, పెండ్లాల మహాదేవులుగారు, సత్రేపల్లి సోమయాజులుగారు, మాడుగుల వెంకన్నగారు, వింజయూరి వెంకట పార్వతీశంగారు, మల్లాల నూరయ్యగారు, రాయవరపు లచ్చిరాజుగారు, కొత్త నూకరాజుగారు, కేదారిపెట్టి జగన్మూర్తిగారు, బాదం మూర్తంగారు—వీరుసభ్యులు:—

అప్పటికప్పుడు లెక్కలు సరిగ గ్రాయబడుచున్నవి. వానిని విమర్శించుటకై పరీక్షకు లేర్పాటు చేయబడుచుండిరి. ఈయన్వయములతో జాతుర్వర్ణ్యముల వారును జేరియుండిరి.

గురుగావున వేరొకవిధముగా ప్రతినిధులును ను తెలిసికొనుటకై యత్నములు ఇండ్లాండులోను అమెరికాలోను జరిగినవి. ప్రతికాయన బట్టి దాని మంచిచెడ్డులు తెలిసికొనుటకు నూతనపద్ధతులు కనిపెట్టబడుచున్నవి. దీనివలన ప్రతి వ్యవ్యవసాయదారుడు ఏప్రతి పండించిన లాభించునో నాభువుగా తీసికొని దానినే అధికముగ పండించును. ఈ పరిశోధనాలయమునందు నూతనరకములతో బాటు ఇండియాలోని రకములు ప్రతియేడును పరీక్షింపబడుచుండును. వాటిపంటలు యేరీతిగా అభివృద్ధి చెందుచున్నది ప్రతియేడునికేడింపబడుచుండును. దీనివలన ప్రతి వ్యాపారశుభకు చాల యుపయోగము గలదు. ముడిప్రతి యభివృద్ధిమార్గములను తెలిసికొని కృషిజేయుటయందు ప్రపంచ మంతటితో యటువంటి పరిశోధనాలయము వేరొండులేదని కేంద్రసంఘము వారు భావించుచున్నారు. దీనికి ఎ. జె. టర్నరు ఎం. ఎ. బి. ఎస్. సి. గారు దైర్ఘ్యముగా నున్నారు.

కాని యొక్కకులమువారి యొక్కజాతివారి జేరియుండలేదు. నిత్యమును జరుగు కార్యక్రమము పరిశీలించి చూడ వ్యాదయానందము కలుగుచున్నది. ఈవిషయమైన లెక్కలందఱును చూడవచ్చును. ఈమహాయాగ సంవత్సరమున గావించబడు బీదలయన్నదానమునకై శ్రీ శ్రీ శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారు రెండువందల దూప్యముల నొసంగిరి.

కాలక్షేపములు

1. ప్రతిదినమును పూజాదికమే కాక పవిత్ర కాలక్షేపములకూడ జరుగుచున్నవి. రుని చాస్త్రపుటల బ్రహ్మశ్రీ ప్రశ్నా నూర్వనారాయణశాస్త్రి భాగవతులవారు, శ్రీమద్భాగవతమును పాఠికధగా దినమువిడిచి దినము చెప్పుచున్నారు. వీరిగాన మతిమనోహరము. కథచెప్పమార్గ మతిప్రాధమ్యమున్నది. భాగవతములోని యంశములేమియు తప్పిపోకుండ సరసముగ చెప్పుచున్నారు.

2. ఒకవైశ్య శిశువుని ధనుర్విద్యావైభవమును జూపుచుండు.

3. ఒక కాన్పులవారు ప్రతిదినమును సాయంకాలమున 2 1/2 మొదలు 4 1/2 వరకు శ్రీమద్భామాయణమును బుర్రాణముగా చదివి బిల్లలకు కూడ బోధపడునట్లు బాగుగ నర్థముచెప్పుచున్నారు. సాయంకాల మేడుగంటల వేళవేదవేత్తలచే ఘనస్వస్తి చెప్పబడుచున్నది. ఇంకనువీణాదినోదములుజరుగ నైయున్నవి. ఈపావనకార్యదీక్ష దినదినాభివృద్ధిచెందుచున్నది. ఈసత్సంకల్పము 100 దినములు నిర్విఘ్నముగా జరుగుటకు దేశమునందలి భక్తులు మంత్రతోడ్పడి స్వయంతీర్థం పరాంతరయతో యనుభవ్యమునబట్టి తాము తరించి యితరులను దరింపజేయుదురుగాక! శ్రీమాధవశుక్లచైత్యర స్వామిలవారు దీనికి జయము కలిగిండుగాక! ఈసత్సాధనమును సంకల్పించిన శ్రీగరిమెళ్ల విశ్వనాథంగారు చాల దైవభక్తులును దేశభక్తులు నైయున్నారు. వీరు సదా దేశోపకార కార్యముకై ప్రయత్నించుచుండురు. వీరిదివరకు కొంతురురు గ్రామములో వేదపాఠశాల నొకదానిని స్థాపించిరి. చాలయంత్రములు, సాధుదంతయు పాపభిక్షియుగలవారు. వీరి యీపావనోద్యమమును పరమేశ్వరుడు జయప్రథముగా కొనసాగించుగాక.

కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి.

కర్నూలుమండల గ్రామోద్యోగములకు

ఒక విజ్ఞాపన

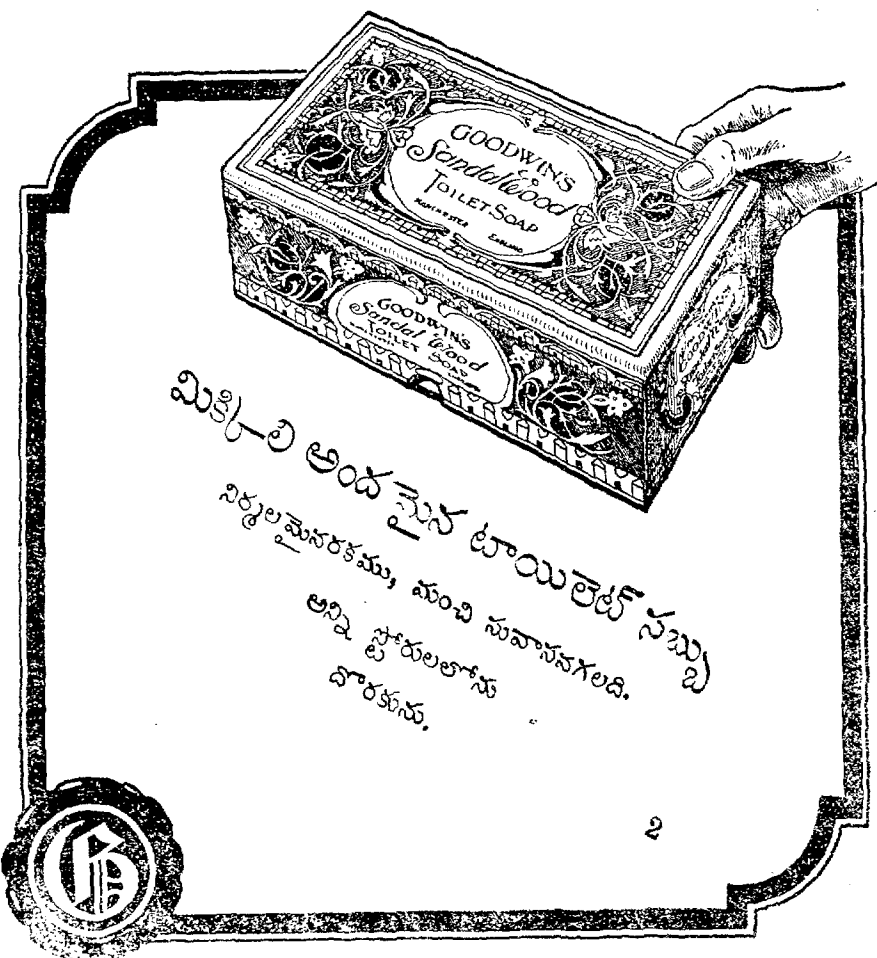
కర్నూలుజిల్లాలో మాతముగ క్లబ్బింగుకల్ల అనేక గ్రామాలలో రెడ్లను కరణములను, అనేకమంది తలార్లను గూడా తీశివేసిన విషయము అంగరేణి విశదమే. ఆవిధముగ చేయుటవలన గ్రామములలోని రెడ్ల కరణములను వారినిధులను నిర్వర్తించుటయందు గలగు కష్టములు మహాదుర్భరమని విశదముగ తెలిసి వుండిన్ని నివారణోపాయములను గవర్నమెంటు వారలు గమనింపక యున్నారు. ఇంతకు పూర్వము గవర్నమెంటు, ప్రత్యేక యువోగ్సుని యీ విషయమై విచారించి రిపోర్టు చేయుటకు గాను నియమించినవారనియు, దీనివలన నేమైన కొంతవరకు కష్టనివారణ కలుగుననియు, మద్రాసు కాసన సభమువారు ఈవిషయమై బోక్యము పుచ్చుకొని మనకష్టముల నివారణచేయుటలో తోడ్పడగలరని ఆశతో యింతవరకు నిరీక్షించుచుంటిమి. కాని మన దురదృష్టమువల్ల యింతవరకు మనకష్టముల కీడ్చు మహానాభావుకు ఒక్కరైనను కన్పించలేదు. కనుక యిప్పుడైనా ఒకరు సహాయముచేసెదరను ఆశను వదిలిపెట్టి, మనమే క్రేడవహించి ఈ మండలమునందలి ప్రతి తాలూకాయందు ఒక సంఘమేర్పరచి అందు ఆయాతాలూకాలలోని గ్రామములందఱు ఆనగా ప్రస్తుతము పనిలోవుండు వారును క్లబ్బింగులో తీసివేయబడినవారును వారివారి కష్టముల విషయమై చర్చలు జరిపి ఆసంఘములయండి జిల్లాసంఘమునకు కొందరు ప్రతినిధులనంపి జిల్లాసంఘములో ఈవిషయమై పూర్తిగా చర్చించి తదుపరి కొంతమంది ప్రతినిధులను మన జిల్లాతరపున గవర్నమెంటువారివద్దకు వెళ్లి మన గ్రామోద్యోగముల కష్టములను వెల్లడిపరచి పూర్వపు పరిస్థితులను పునరుద్ధరింప జేయుటకై పంపించగలందులకు మనము తగినప్రయత్నములను త్వరలో నులుపవలెనని విన్నవించుచున్నాడను. తగు ప్రయత్నములను క్రేడతో వేసినయెడల కార్యము సెలవేరగలదని నానమ్మిక.

వి. బజారురెడ్డి.

ప్రతికొండ

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డి.హి. బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

37500- స్థిరాస్తి-గొప్పలాటరి

గవర్న మెంటువారికి తెలియపర్చినవిషయము టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లు. 7500 టిక్కెట్టు లాటరి వేయబడును.

గుంటూరు మునిసిపల్ కమిషనరులలోపల జూటుమిల్లు వద్దను నాతాలూకు రి యకరముల స్థలమును అందులో అమర్చబడియున్న బిల్డింగులు టానరితో సహా టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లు-వలె 7500 టిక్కెట్టుల పూర్తి అయిన వెంటనే తెనాలి లో కొంతమంది పబ్లిక్ ఆఫీసర్ల యెదుట లాటరి కలుపబడును. వసూలు అయిన సొమ్ములో యేజంట్లవగయిరా కమిషను ఖర్చు లుపోన మిగతాసొమ్ము గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు కోఆపరేటివ్ యూనియన్ బాంకింగు లిమిటెడ్ తెనాలిలో నిలవచేయబడును. లాటరీ టిక్కెట్టుల పూర్తి అయిన వెంటనే లాటరి కలుపబడు తేది యున్న స్థలమును, ఆఫీసర్ల పేర్లను, ఆంధ్ర, స్వరాజ్యపత్రిక లలో తెలియపర్చి లాటరీ అయిన వెంటనే లాటరీ ఫలితమును పై పత్రికలలో ప్రకటింపబడును. లాటరీ కలుపు తేదీకి టిక్కెట్టు కొనువారు అందరు రావచ్చును. లాటరీలో ఫలితమును జొందు వారు తమ స్వంత ఖర్చులతో కమిషన్ దస్తావేజులు వగయిరాలు (నాయింతుకొని రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. ఇంకా వివరములు తెలియగోరువారు ఈదిగువ ఆడ్రెసుకు వ్రాసిన తెలుప బడును. టిక్కెట్టు మా యేజంట్ల ద్వారాగాని మాకు రు 5 లు మనియార్డరు చేసిగాని టిక్కెట్టు పొందవచ్చును. కనుక ఆంధ్ర సోదరు లందరును టిక్కెట్టు కొని లాటరి త్వరలో పూర్తి చేయించుకొనని వాప్రాశ్న.

మిక్కిలి నేని గుండారాయు

గుంటూరు జిల్లా, తెనాలి. లేక దుర్గాలండుకో, (విక్టర్ మర్రింటల్లు) తెనాలి.

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు దీపము

సాధారణముగా ప్రతిదీపము బాటరి, బల్బుతో సహా ధర 1 కి రు 2-8-0. పైన తెలుపబడినది పెద్ద లెన్సుగలది 1 కి ధర రు 8-0-0. స్పాల్ట్ దీపము (తెల్లని, ఎత్తరి, ఆవృష్ట లెన్సుగలది) 1 కి ధర రు 8-8-0. పైకోల్ దీపము 1 కి ధర రు 5-0-0. చేతిలాండ్ 1 కి ధర రు 5-0-0. ప్రత్యేకముగా బ్యాటరీ వెల 1 కి రు 0-12-0, బల్బు 1 కి ధర రు 0-8-0. ఆటోమాటిక్ సిగరెట్టైట్ ధర 1 కి రు 2-0-0. సాదా సిగరెట్టైట్ 1 కి ధర రు 0-12-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల, తపాలపెట్టె నెం. 85, మద్రాసు.

వాణిజ్య రణవల్లీ:—రతీమన్యులవలె వాంఛిత్య సౌఖ్యమిచ్చును. ప్రాచీన ఋషులకామమునండి ధాతువృద్ధికి జయధేరి మోగినది. అంగరాయ శ్రేష్ఠ ఓషధులు గల సిద్ధౌషధము. ఒక మోతాదునకే గుణమిచ్చునది. అనేకులువాడి పరీక్షించినది. ఎంతవలచని వీర్యమునైనను గట్టిపర్చి స్వప్నములోను మాత్రము లోనపొయెడి భుక్తవృత్తును మునునెత్తెను. ముసలితనమును నపుంసకత్వమును పారదోలి సంసారసౌఖ్యమును, సంతానభాగ్యమును ఇచ్చి పురుషులకు శత్రువులను స్త్రీలకు ప్రేమనుగల్గించును. స్త్రీలలోతగ్గెలుగునీరసం, కాశ్యూలగుట బోనదచి చక్కని నరపటుత్వమిచ్చును. 15 దినములలో అతిమాత్రమున, మధుమాత్రమును నివారించి మాత్రపవనమును తగ్గించి ముత్యము నిర్మలము చేయును. రెండువీ సాలమందు శతస్పృహ వైనను యావనలగ చేయును. బలహీనులగు స్త్రీపురుషులకు మిగుల రక్తివృద్ధిచేయును. మి పుత్రరములు రహస్యముగానుంచుచును 40. మాత్రము రు 2-0-0 పోస్టేజీవేరు. ఆయుశ్యేద రత్న డాక్టరు ఆచార్యులు, ఆయుశ్యేద రసాయనశాల, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

1925   అ గ స్తు రి వారి   1925
ఆఫీస్ క్యాలండర్ ౧-కి వెల 0-6-0   డయరి ౧-కి వెల 0-6-0
కక్కు అందు కో తపాలుపెట్టె నెం 245, మద్రాస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాళ్యాణమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు			
నర్మవత్సరాభ్యాసము-చంద్రకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును, జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య	1	0	0
మేని వదల మది జనింపదు.			
తిలక్ పరిభాష యని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా	...	2	4
రామణాశాస్త్రి విరచితము)			
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు	...	0	6
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)			
హిందీమొదటివాచకము డిటా ...	...	0	6
హిందీ తెలుగు వ్యాఖ్య డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి	...	వెల 0—8—0	
రాష్ట్రభాషా హిందీప్రథమ పుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)		వెల 0	3
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాళ్యాణము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.			

క ప చింతా వ. ణి

వాణి, పితృ, శ్రేష్ఠ, ఉబ్బసములు, దీర్ఘవృద్ధులు, శూయ, రక్తక్షయ, శ్వాసకోశము, గొంతుక నందు కల్మషక్షయ, ఆయాసము, ఒగర్చు, శరీరము శుష్కింపుట, పిత్తమధికరించి నోట నీరుగుట అడ్డవృత్తు, ఆరుచి ఎన్నివిధముల, గుంజాకొన్నను కఫము బయటపడకుండుట మేనురంజని మెదలగు కఠిన బాధలకు అమోఘముగా బసజేసి జీవితము సుఖ ప్రదముగా జేయును. గ్యారంటీగా వెలకు సరిపడుముందు రు 4-0-0. పక్షమునకు రు. 2-0-0. వారమునకు రు. 1-0-0. వి. పి. ఖర్చులువేరు. సుమారు 100 యోగ్యతాపత్రికలు గల క్లెటాగు షోరూం. యం. సుబ్బారెడ్డి ప్రొఫ్రయిటరు, రెడి అండుకో గోపాలపురం, కొత్తపేట.